

PRIRUČNIK ZA NASTAVNIKE

za srednje turističke škole

Meridijani

Emil Čokonaj: **Priručnik za nastavnike - Turistička geografija svijeta**za srednje turističke škole

Emil Čokonaj

Priručnik za nastavnike - Turistička geografija svijeta - za srednje turističke škole

Glavni i odgovorni urednik

prof. dr. sc. Dragutin Feletar

Urednica

mr. sc. Ružica Vuk

Grafička urednica

Mirjana Rain

Prijelom i priprema

Hrvoje Herceg, Meridijani

Nakladnik

Meridijani, p.p. 132, 10430 Samobor Tel.: 01 33 62 367, faks: 01 33 60 321 e-mail: meridijani@meridijani.com www.meridijani.com

Za nakladnika

Petra Somek

Emil Čokonaj

PRIRUČNIK ZA NASTAVNIKE TURISTIČKA GEOGRAFIJA SVIJETA

za srednje turističke škole

RIJEČ AUTORA

Poštovane kolegice, poštovani kolege,

pred vama je metodički priručnik Turistička geografija svijeta u kojemu možete pronaći Program Ministarstva prosvjete i športa za nastavu geografije u turističkim školama, Preporuku izvedbenog plana i programa nastave geografije u trećem razredu za smjerove hotelijersko-turistički tehničar i hotelijer-ugostitelj te primjere obrade svih 38 nastavnih jedinica. Priručnik prati sadržaje udžbenika Turistička geografija svijeta, autora Emila Čokonaja i Vjekoslava Robotića, izdavačke kuće Meridijani iz Samobora.

Sljedeći nove obrazovne paradigme i nove trendove u metodici nastave geografije, u svakoj nastavnoj jedinici posebna je pozornost usmjerena na formuliranje obrazovnih postignuća. To su znanja, vještine i stavovi koje bi učenici kroz nastavni program geografije trebali steći i razviti u pojedinim nastavnim jedinicama.

Uz obrazovna postignuća, navedeni su osnovni oblici rada, nastavne metode i osnovna nastavna sredstva. Artikulacija nastavnih satova obrade novih sadržaja razrađena je kroz osnovne etape nastavnog sata (Uvod, glavni i Zaključni dio). Uz prijedloge za samostalni rad navedene u rubrici Domaća zadaća, navedeni su i Prijedlozi za realizaciju nastave na drugačiji način.

Na kraju priručnika razrađen je jedan primjer sata ponavljanja gradiva. Priložene su i slijepe karte koje možete ispisati (isprintati) i rabiti za pismene provjere znanja, ali i kao radne listiće u satovima obrade novih nastavnih sadržaja.

U cilju povećanja zornosti nastave, na CD-u su pripremljene i powerpoint prezentacije s grafičkim prilozima iz udžbenika.

Vama i vašim učenicima želim puno uspjeha i zadovoljstva u radu!

Emil Čokonaj

PROGRAM MINISTARSTVA ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA ZA NASTAVU GEOGRAFIJE U TURISTIČKIM ŠKOLAMA

CILJ

Cilj je nastave geografije da učenici upoznaju i zavole svoju domovinu, da steknu osnovno znanje o Zemlji, da upoznaju gospodarska, društvena i kulturna obilježja suvremenog svijeta i uoče nužnost međusobne suradnje i ljudske solidarnosti u svijetu.

ZADAĆE NASTAVE GEOGRAFIJE

- omogućiti učenicima da steknu osnovno znanje o Zemlji i shvate značenje prirodnih elemenata (reljef, klima, vode, tlo, vegetacija) i društvenih pojava i procesa (stanovništvo, prostorni raspored oblika njegove djelatnosti i naselja) u predočavanju gospodarske aktivnosti s gledišta suvremenog značenja i procesa razvoja;
- omogućiti učenicima da prošire osnovna znanja o geografskoj karti i navikavati ih da upotrebljavaju kartu i atlas u svakidašnjem životu;
- osposobiti učenike za uočavanje specifičnosti i različitosti stupnjeva međusobne povezanosti prirodne osnove i obilježja socijalno-geografske strukture u procesu društveno-geografske valorizacije regionalnih kompleksa;
- osposobiti učenike za promatranje i upoznavanje promjena u geografskoj stvarnosti, razvijati u njima sposobnosti kritičke analize konkretnih situacija kao osnove mišljenja i poticaja radi jačanja potrebe za uključivanjem u društvenu praksu i život zajednice;
- upoznati učenike s geografskom stvarnosti u prostoru Hrvatske kako bi uočili njezin položaj i ulogu u suvremenom svijetu;
- promatranjem prirodne osnove i pojave društvenog razvoja u zavičaju i zemlji upoznati učenike sa značajkama razvoja i razvijati svijest o potrebi za uključivanjem u rad i društvenu aktivnost radi napretka svog zavičaja i cijele zajednice;
- uputiti učenike u prostorne odnose suvremenih gospodarskih i političkih grupacija u svijetu i u prostornu stvarnost suvremenog svijeta;
- upoznati učenike s intenzivnim procesom narušavanja kvalitete čovjekove okoline i nužnom potrebom čuvanja okoliša od daljnje degradacije, odnosno poboljšanja kvalitete ugroženih elemenata i lokaliteta;
- stalnom aktualizacijom geografskih nastavnih sadržaja razvijati kod učenika interes za stalnim praćenjem geografske stvarnosti u zemlji i u svijetu te potrebu za samostalnim učenjem i trajnim geografskim obrazovanjem.

SPECIFIČNI ZADACI TURISTIČKE GEOGRAFIJE

- upoznati učenike s osnovnim turističkim obilježjima zavičajne regije ili županije Republike Hrvatske, svijeta i kontinenata te njihovim društveno-gospodarskim razvojem;
- upoznati učenike s prostornim odnosima emitivnih i receptivnih turističkih područja u suvremenom svijetu i gospodarskim značenjem turizma;
- razvijati kod učenika uvjerenje da su osnovni čimbenici turističkog, pa time i gospodarskog te kulturnog i tehničkog razvoja šire svjetske i uže nacionalne domovine prije svega rad i zalaganje;
- upoznati učenike s mjestom i ulogom turizma Hrvatske u svjetskoj zajednici;
- upoznavanje učenika s osnovnim razvojnim mogućnostima i problemima turističkog razvoja regionalnih cjelina nacionalnog prostora i njihovom međusobnom gospodarskom dopunjavanju.

Zanimanje: Hotelijersko-turistički tehničar Razred: III.

Broj nastavnih sati (tjedno/godišnje): 2/70

CILJEVI I ZADACI

Ciljevi i zadaće drugog razreda su:

- osposobiti učenike da shvate međusobni odnos prirodnih pojava i društvenih čimbenika na Zemlji,
- osposobiti učenike da shvate zakonitosti razmještaja gospodarskih djelatnosti unutar pojedinih mjesta i regija (struktura).

Ciljevi i zadaće trećeg razreda su:

- osposobiti učenike da shvate postojanje, funkcioniranje i međuovisnost ekonomskih sustava u prostoru i njihovu ovisnost o prirodno-geografskim obilježjima i ostalim čimbenicima,
- pojedine geografske sadržaje ukoponirati pri obradi Zemlje ili kontinentalne regije gdje fenomen ili pojava dolaze najviše do izražaja (npr. SAD megalopolisi, Australija posebnosti flore i faune. Japan vulkani, Norveška fjordovi, Afrika tipovi tople klime, zapadna Europa gospodarska blagostanja i emitivne turističke zone itd.),
- istaknuti i usporediti najznačajnije pravce turističkog prometa i države emitivnog turizma.

Ciljevi i zadaće četvrtog razreda su:

- omogućiti učenicima razumijevanje osnovnih teorija i turističkih istraživanja lokacija, regija, prostorne pokretljivosti te politike planskog usmjeravanja turizma,
- staviti naglasak na turizam, mladi i prosperitivni fenomen, koji mnogo daje i još više obećava,
- naglasiti elemente važne za promidžbene turističke djelatnosti od komparativih prednosti prometa, geografskog položaja, preko privrednih i spomeničkih atraktivnosti do zaštite čovjekova okoliša i smještajnih kapaciteta.

R. br.	. Naziv nastavne cjeline	Okvirni sadržaji
1.	Američki turizam	Angloamerika SAD - prirodna i društvena osnova, životni standard, mogućnosti i perspektive angloameričkog turizma, turističke regije: Hanslo obala, New York (posebno), Appalachian gorje, Srednji Zapad, planinsko područje Zapada. KANADA - veliko prostranstvo jezera, rijeke, turistički punktovi: Velika jezera, Slapovi Nijagare, ušće rijeke St. Lowrence i južni Quebec. Jezera u unutrašnjosti. Zapadna obala. Latinska Amerika MEKSIKO - Obala Meksičkog zaljeva, pacifička obala, visoravan, ostaci drevnih kultura. ANTILSKO OTOČJE - "Vječno ljeto", plaže, vegetacija, otočje: Bahamsko otočje, Portoriko, Jamajka, Haiti i Trinidad BRAZIL - 25% turizma Južne Amerike, Rio de Janeiro. Zapadna obala - veliki turistički potencijal, ostaci drevne kulture i civilizacije.
2.	Turizam Australije i Oceanije	AUSTRALIJA - prometna izoliranost, specifičnost flore i faune, nacionalni parkovi, sanktuariji, rezervati, obala, gradovi. OCEANIJA - NOVI ZELAND - prirodne znamenitosti, snažan unutrašnji turizam.
3.	Azija	Netaknuti dijelovi prirode, duga kulturna tradicija, ograničavajuće društveno-gospodarske nepovoljnosti i neograničene turističke mogućnosti. Istočna Azija JAPAN - vulkani, jezera, slapovi, klima od tropske do hladne, stari gradovi, glavni azijski punkt emitivnog i receptivnog oblika turizma, informatička revolucija. KINA - neiskorištene mogućnosti prirodnog i društvenog potencijala. TAJLAND - najrazvijeniji turizam u Indokini, tradicija i smještajne mogućnosti. INDONEZIJA - otok Bali, svjetska turistička atrakcija, ostali otoci slabo valorizirani. Singapur - Hong Kong (usporedba).

R. bı	. Naziv nastavne cjeline	Okvirni sadržaji
3.	Azija	Južna Azija INDIJA - stari gradovi, kultura, vjerski turizam, klima. NEPAL - svjetski punkt znanstvenih i sportskih planinarskih ekspedicija na "krov svijeta", vjerski turizam. ŠRI LANKA - prirodne ljepote, najrazvijeniji turizam potkontinenta. Jugozapadna Azija Ishodište triju svjetskih religija i ratnih sukoba. IZRAEL - vjerski turizam, biblijski gradovi. SAUDIJSKA ARABIJA - najmasovniji vjerski turizam u svijetu. IRAK - IRAN - ruševine Babilona, prirodne turističke atraktivnosti.
4.	Afrički turizam	Afrički Mediteran Specifičnosti prirode i njezina kulturnog i gospodarskog bogatstva. MAROKO - atraktivna obala, stari gradovi, blizina Europe, najrazvijeniji turizam u Africi. TUNIS - obala, antički spomenici. EGIPAT - spomenici drevnog Egipta, Nil Nekad vodeća turistička sila Afrike. Istočna i južna Afrika Nacionalni parkovi, safari: Kenija, Tanzanija, Uganda Egzotika, koraljni grebeni, plaže - Republika Sejšeli.
5.	Turizam Europe	Europski Mediteran (Španjolska, Portugal, Francuska, Italija, Grčka) Alpe - najrazvijenije planinsko-turističko područje u svijetu (Švicarska, Austrija, Slovenija). Skandinavske zemlje (Norveška, Švedska, Danska, Finska, Island) Srednjoeuropske i podunavske zemlje (Mađarska, Njemačka, Češka i Slovačka, Poljska, Bugarska, Rumunjska) Zapadna Europa (Nizozemska, Belgija, Ujedinjeno Kraljevstvo) Zemlje ZND-a

PREDMET: TURISTIČKI ZEMLJOPIS

Zanimanje: hotelijer; smjer - ugostiteljstvo Razred: III.

> Broj sati tjedno/godišnje: 1/35 Godina obrazovanja: 3.

1.	Uvod	Osnovni pojmovi turističke geografije. Prirodno-geografski elementi u razvoju turizma. Društveno-geografski elementi u turističkoj ponudi. Pojam turističke destinacije. Ekološki problemi receptivnih zemalja u cilju održiva razvoja turizma.
2.	Turističke destinacije svijeta	Razvoj turizma u SAD-u i Kanadi. Srednja Amerika - Meksiko. Južna Amerika. Australija i Oceanija. Turističke destinacije Azije. Najznačajnije turističke regije Afrike.
3.	Turističke destinacije Europe	Mediteranske zemlje: Španjolska - primjer masovnog turizma. Francuska Italija Grčka Alpe kao najrazvijenije područje zimskog turizma. Ostale zemlje Europe.

MATERIJALNI UVJETI

Za izvođenje nastave potreban je kabinet za geografiju, zbirka geografskih karata, literatura opće i turističke geografije, atlasi, globus, planovi atraktivnih turističkih mjesta i regija, turistički prospekti, zbirke dijapozitiva i dijaprojektora, zbirka videofilmova i kazeta, grafoskop i grafofolije, niz zidnih grafikona, tabela, skica, razni aparati i pomagala iz pomoćnih geografskih znanosti (telurij, kompas, meteorološki instrumenti itd.), magnetofonski snimci glazbe, putopisa i slično.

KADROVSKI UVJETI

Nastavu mogu izvoditi: prof. geografije, dipl. inž. geografije.

PRIJEDLOG IZVEDBENOG NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA (hotelijersko-turistički tehničar)

Mjesec	Sat	Nastavna jedinica	Tip sata
	1.	Uvodni sat	
RUJAN	2.	Turističke značajke SAD-a	obrada
	3.	Turizam američkog istoka i unutrašnjosti	obrada
RUJAN	4.	Turizam američkog zapada	obrada
	5.	Kanada	obrada
	6.	Angloamerika-ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	7.	Turizam Meksika	obrada
	8.	Antili i Bahami	obrada
	9.	Turizam Južne Amerike i Argentine	obrada
	10.	Brazil	obrada
LISTOPAD	11.	Američki turizam-ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	12.	Provjera znanja	provjeravanje
	13.	Turističke značajke Australije	obrada
	14.	Turističke znamenitosti Australije	obrada
	15.	Novi Zeland i Oceanija	obrada
	16.	Turizam Australije i Oceanije-ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	17.	Provjera znanja	provjeravanje
	18.	Japan	obrada
	19.	Kina	obrada
STUDENI	20.	Turizam jugoistočne Azije i Tajlanda	obrada
	21.	Malezija, Singapur i Indonezija	obrada
	22.	Istočna i jugoistočna Azija-ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	23.	Provjera znanja	provjeravanje
	24.	Turizam južne Azije	obrada
	25.	Turizam jugozapadne Azije i Izraela	obrada
	26.	Saudijska Arabija, Jordan, Irak i Iran	obrada
PROSINAC	27.	Turska	obrada
PROSINAC	28.	Južna i jugozapadna Azija-ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	29.	Provjera znanja	provjeravanje
	30.	Zaključivanje ocjena	ocjenjivanje
	31.	Ponavljanje 1. polugodišta	ponavljanje
	32.	Turizam afričkog Mediterana	obrada
SIJEČANJ	33.	Safari turizam i Sejšeli	obrada
	34.	Afrički turizam - ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	35.	Provjera znanja	provjeravanje
	36.	Portugal	obrada
	37.	Španjolska	obrada
	38.	Portugal i Španjolska - ponavljanje	ponavljanje
	39.	Provjera znanja	provjeravanje
VELJAČA	40.	Mediteranska i atlantska obala Francuske	obrada
V LLO/ (O/)	41.	Unutrašnjost Francuske	obrada
	42.	Ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	43.	Provjera znanja	provjeravanje
	44.	Italija	obrada

Mjesec	Sat	Nastavna jedinica	Tip sata
	45.	Grčka	obrada
OŽUJAK	46.	Bugarska i Rumunjska	obrada
	47.	Europski Mediteran - ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	48.	Provjera znanja	provjeravanje
	49.	Alpski turizam	obrada
	50.	Mađarska i Slovačka	obrada
	51.	Češka i Poljska	obrada
	52.	Srednjoeuropske i podunavske zemlje-ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	53.	Provjera znanja	provjeravanje
	54.	Njemačka	obrada
TRAVANJ	55.	Nizozemska i Belgija	obrada
IRAVANJ	56.	Ujedinjeno Kraljevstvo i Republika Irska	obrada
	57.	Turizam zapadne Europe- ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	58.	Provjera znanja	provjeravanje
	59.	Danska, Norveška i Island	obrada
	60.	Finska i Švedska	obrada
	61.	Turizam sjeverne Europe- ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
SVIBANJ	62.	Provjera znanja	provjeravanje
SVIDAINJ	63.	Provjera znanja	provjeravanje
	64.	Ruska Federacija	obrada
	65.	Ostale države bivšeg SSSR-a	obrada
	66.	Države bivšeg SSSR-a- ponavljanje i utvrđivanje	ponavljanje
	67.	Ponavljanje i utvrđivanje gradiva 2. polugodišta	ponavljanje
LIPANJ	68.	Provjera znanja	provjeravanje
LIFAINJ	69.	Provjera znanja	provjeravanje
	70.	Zaključivanje ocjena	ocjenjivanje

PRIMJERI RAZRADE NASTAVNIH JEDINICA

1. NASTAVNA JEDINICA

UVODNI SAT

Osnovni zadaci i ciljevi sata

- upoznavanje novih nastavnih sadržaja
- upoznavanje s udžbenikom
- ukratko s učenicima ponoviti gradivo prethodnog razreda
- primjena ranije stečenog geografskog znanja
- pravilan odnos prema radu

Osnovni oblici rada

• frontalni i samostalni

Osnovne nastavne metode

• izlaganje, razgovor, rad s udžbenikom, demonstracija

Nastavna sredstva i pomagala

• Emil Čokonaj i Vjekoslav Robotić, Turistička geografija svijeta, Meridijani, Zagreb (dalje udžbenik); školske zidne karte svijeta i kontinenata; atlas; časopis Meridijani

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Porazgovarati s učenicima o ljetnim praznicima. Vidjeti gdje su sve učenici izvan Hrvatske boravili, koje su krajeve posjetili.

Glavni dio sata-obrada

- Upoznavanje učenika s programom i udžbenikom, uz razgovor i korištenje geografske karte svijeta. Navesti veliku mogućnost korištenja časopisa Meridijani u nastavi, primjerice za pripreme referata ili samostalno proširivanje znanja.
- Pogledati kazalo sadržaja na 226. i 227. str. udžbenika. Prilikom pregleda sadržaja učenicima postavljati kratka i problemska pitanja vezana uz geografske nastavne jedinice prethodnog razreda. Moguća pitanja: Koje su klime prema Köppenovoj klasifikaciji prisutne u pojedinim državama? Što se događa s tektonikom ploča u pojedinim državama (primjerice SAD-u, Novom Zelandu, Japanu, Indoneziji, Italiji...)? Kakva je biološka, rasna, vjerska struktura SAD-a, Meksika, Brazila, Australije, Kine, Indije, Saudijske Arabije...? O kojim su velikim turističkim znamenitostima pojedinih država učenici čuli (primjerice Yellowstone, Niagarini vodopadi, mayanski gradovi Yucatana, Amazona, Machu Picchu, Uluru, Veliki kineski zid, Taj Mahal, Sveta zemlja, Meka, Serengeti, Giza, Troja, Fatima, Alhambra, Azurna obala, Lourdes, Versailles, Vatikan, Akropola, Dolina ruža, Schönbrunn, Postojnska jama, Karlovy Vary, Auschwitz, Oktoberfest, Buckinghamska palača, Stonehenge, Sognefjord, Laponija, Kremlj...)?
- Obratiti učenicima pažnju na pojmovnik i listu UNESCO-ve svjetske baštine pri kraju udžbenika.
- Koristeći zidnu kartu svijeta i zidne karte kontinenata provjeriti kartografsko predznanje učenika o Angloamerici, Latinskoj Americi, Australiji, Aziji, Africi i Europi.

Zaključni dio

• S učenicima porazgovarati o pitanju: Što očekujem od nastave geografije? Odgovore je moguće korisno primijeniti u daljnjem radu tijekom školske godine.

Domaća zadaća

• Učenici kod kuće trebaju samostalno razgledati udžbenik.

GEOGRAFIJA, 2 SATA TJEDNO

- tema: turizam svijeta

koristit ćemo:

- udžbenik
- školske zidne karte (svijeta, pojedinih kontinenata)
- atlas svijeta
- bilježnicu
- časopis Meridijani
- ostala pomagala: računalo, grafoskop, dijaprojektor...
- Što očekujem od nastave geografije?

TURISTIČKE ZNAČAJKE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

Obrazovna postignuća

- odrediti pojam Angloamerika
- opisati osnovne turističke značajke SAD-a
- objasniti osnovna geografska obilježja SAD-a
- imenovati na geografskoj karti geografske cjeline
- objasniti ulogu National Park Servicea
- izdvojiti najvažnije privlačne faktore američkog turizma
- pokazati na karti najposjećenija turistička odredišta SAD-a
- objasniti važnost domaćih i stranih turista te strukturu stranih turista
- analizirati broj stranih turističkih dolazaka koristeći tablicu
- prepoznati ulogu američkih turista u svjetskom gospodarstvu

Osnovni oblici rada

• frontalni i samostalni

Osnovne nastavne metode

metoda usmenog izlaganja, razgovora, rad na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; školske zidne karte svijeta i Sjeverne Amerike; atlas; časopis Meridijani; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; Z. Pepeonik, Odakle su došli i koliko danas ima starosjedilaca Angloamerike, Geografski horizont 3-4/1986, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1987.; L. Rojc, Metropolitanizacija u Sjedinjenim Američkim Državama, Geografski horizont 1-2/1999, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1999.;

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Učenici na karti svijeta pokazuju Angloameriku. Zašto taj dio svijeta nazivamo Angloamerika? Kako nazivamo ostatak Amerika? Kakva je gospodarska razvijenost Angloamerike?

Glavni dio sata-obrada

- Istaknuti osnovne geografske podatke o SAD-u. Koristeći karte na 8. i 9. strani udžbenika te zidnu kartu Sjeverne Amerike učenici navode osnovne geografske regije SAD-a. Kako su nastali Havaji? Učenici u svojim atlasima nalaze značajnije otoke u Karipskom moru i Tihom oceanu koji također pripadaju SAD-u.
- Uz nastavnikovu pomoć učenici navode osnovne tipove klime (prema Köppenu) koji su zastupljeni širom SAD-a.
- Istaknuti odnos Amerikanaca prema prirodi. Objasniti ulogu Službe nacionalnih parkova. Koristeći karte na 9. str. udžbenika učenici u svoje bilježnice ucrtavaju kartu SAD-a s nekoliko najznačajnijih nacionalnih parkova o kojima brine ta Služba.
- S učenicima analizirati doprinose SAD-a svjetskoj kulturnoj baštini. Tko su Indijanci i što im se dogodilo? Po čemu je poznat Hollywood? Koji su najznačajniji američki glazbenici? Koje se značajne sportske manifestacije svake godine održavaju u SAD-u? Koje su najpoznatije turističke atrakcije SAD-a?
- Kako visoki standard Amerikanaca utječe na unutrašnja i vanjska turistička kretanja SAD-a? Prema tablici na 13. str. udžbenika analizirati kretanje stranih turista u SAD-u posljednjih desetak godina. Kako su na američki, ali i svjetski turizam, utjecali teroristički napadi na New York 2001., a kako ekonomska kriza 2008/2009.? Zašto su Amerikanci rado priželjkivani gosti širom svijeta?

Zakliučni dio

• Koristeći zidnu kartu Sjeverne Amerike i problemska pitanja istaknuti osnovne turističke značajke SAD-a.

Domaća zadaća

 Napisati kraći esej o Službi nacionalnih parkova, ili o nekoj znamenitosti SAD-a (Bijeloj kući, Hollywoodu, E. Preasleyju, M. Mouseu...).

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o SAD-u ili o nekoj američkoj turističkoj znamenitosti.

Plan ploče/prozirnice

TURISTIČKE ZNAČAJKE SAD-a

- Angloamerika

4 geografske cjeline

- Središnje nizine
- Apalačko gorje
- obalne ravnice
- Kordiljeri
- svi tipovi klime
- National Park service

američka turistička kretanja

- teroristički napad na New York 2001.
- velik broj domaćih turista
- 2007.: 56 milijuna stranih turističkih dolazaka

3. NASTAVNA JEDINICA-POWERPOINT PREZENTACIJA

TURIZAM AMERIČKOG ISTOKA I UNUTRAŠNJOSTI

Obrazovna postignuća

- opisati osnovne turističke znamenitosti atlantske obale
- objasniti geografske i turističke znamenitosti Floride
- izdvojiti prirodne ljepote i skijališta Apalačkog gorja
- izdvojiti i opisati turističke potencijale središnje ravnice
- pokazati na karti najznačajnija turistička odredišta američkog istoka i unutrašnjosti

Osnovni oblici rada

• frontalni i samostalni

Osnovne nastavne metode

metoda usmenog izlaganja, razgovora, rada na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; školske zidne karte svijeta i Sjeverne Amerike; atlas; časopis Meridijani; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; T. Bauer, Megalopolis Boston-Washington, Geografski horizont 1-2/1999, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1999.; računalo i LCD projektor

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

 Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja: Što je Služba nacionalnih parkova? Koristeći slajd 1 ponoviti osnovne geografske cjeline SAD-a.

Glavni dio sata-obrada

- Koristeći slajdove 2 do 9 objasniti i s učenicima analizirati turističke znamenitosti atlantske obale.
- Na slajdovima 10 do 15 prikazane su znamenitosti Floride.
- Slajd 16 služi za objašnjavanje Apalačkog gorja.
- Slajd 17 iskoristiti za objašnjavanje geografskih obilježja središnjih nizina. Na slajdovima 18 do 25 prikazane su glavne znamenitosti tog središnjeg dijela SAD-a.
- Slajd 26 sadrži Plan ploče.

Zaključni dio

 Koristeći kartu na slajdu 27 i problemska pitanja utvrditi osnovne turističke značajke američkog istoka i unutrašnjosti.

Domaća zadaća

Napisati kraći esej o jednoj turističkoj znamenitosti američkog istoka i unutrašnjosti.

Prijedlog

• Nastavni sat izvesti na standardni način.

TURIZAM AMERIČKOG ISTOKA I UNUTRAŠNJOSTI

Atlantska obala

- prvi europski doseljenici
- veliki gradovi

Florida

- vapnenački poluotok
- kupališna mjesta
- NP Everglades
- svemirski centar JFK

Apalačko gorje

- omiljeno izletničko odredište
- Lake Placid
- NP Great Smoky Mountain

Središnje nizine

- turistički manje atraktivne
- Velika jezera
- rijeka Mississippi
- NP Mamut spilja
- New Orleans

TURIZAM AMERIČKOG ZAPADA

Obrazovna postignuća

- objasniti prirodno-geografska obilježja planinskog zapada
- izdvojiti najvažnije turističke znamenitosti planinskog zapada
- imenovati turistički najvažnije gradove američkog zapada
- objasniti prirodno-geografska obilježja pacifičke obale
- objasniti prirodno-geografska obilježja Aljaske
- imenovati najvažnija turistička odredišta Aljaske
- objasniti prirodno-geografska obilježja Havaja
- imenovati najvažnija turistička odredišta Havaja
- pokazati na karti najvažnija turistička odredišta američkog zapada

Osnovni oblici rada

• frontalni i samostalni

Osnovne nastavne metode

metoda usmenog izlaganja, razgovora, rada na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; školske zidne karte svijeta i Sjeverne Amerike; atlas; časopis Meridijani

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

 Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja: Koja su reljefna i klimatska obilježja američkog zapada? Kakvu klima ima Aljaska? Kako su nastali Havaji? Učenici na zidnoj karti Sjeverne Amerike mogu pokazati značajnije nacionalne parkove američkog zapada.

Glavni dio sata-obrada

- Istaknuti prirodna obilježja planinskog zapada. Koristeći kartu na 19. str. udžbenika učenici skiciraju kartu Kordiljera i Zapadne obale SAD-a u bilježnice. Uz nastavnikovo vođenje ucrtavaju najvažnije nacionalne parkove tog dijela SAD-a. Koristeći slike u udžbeniku na 19. i 20. str. udžbenika učenici navode osnovna obilježja nacionalnih parkova Yellowstone, Crater Lake, Grand Canyon i Mesa Verde.
- S učenicima analizirati znamenitosti gradova Las Vegas, Seattle, LA i San Francisco. Navedene gradove učenici ucrtavaju u svoje karte u bilježnicama. Koristeći donju fotografiju na 22. str. udžbenika objasniti obilježja drva sekvoja.
- Na zidnoj karti Sjeverne Amerike učenici pokazuju Aljasku i najviši vrh te američke države. Kakvu klimu ima Aljaska? Opisati turistička obilježja Aljaske.
- Na zidnoj karti svijeta učenici nalaze Havaje i navode glavne otoke. Na koji su način nastali ti otoci? Izdvojiti najvažnija turističke znamenitosti Havaja. Što se za vrijeme Drugog svjetskog rata dogodilo na Havajima?

Zaključni dio

• Koristeći zidnu kartu Sjeverne Amerike i problemska pitanja ponoviti osnovne turističke značajke američkog zapada.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o nekom od navedenih nacionalnih parkova.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o američkom zapadu ili o nekom od tamošnjih nacionalnih parkova.

TURIZAM AMERIČKOG ZAPADA

planinski zapad

- Yellowstone
- Crater Lake
- Grand Canyon
- Mesa Verde
- Las Vegas

pacifička obala

- Seattle, S. Francisco, LA
- šume sekvoje

hladna Aljaska

otočje Havaji

- vulkanizam
- Pearl Harbor

KANADA

Obrazovna postignuća

- obrazložiti osnovna geografska obilježja Kanade
- izdvojiti najvažnije geografske regije Kanade
- odrediti najvažnije turističke znamenitosti te države
- imenovati turistički najznačajnije kanadske gradove
- objasniti turistička kretanja Kanađana
- pokazati na karti najvažnija kanadska turistička odredišta

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda usmenog izlaganja, razgovora, rada na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; školske zidne karte svijeta i Sjeverne Amerike; atlas; časopis Meridijani; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; D. Živić, Suvremene demogeografske značajke Kanade, Geografski horizont 1-2/2002, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

 Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja: Koji su simboli Kanade? Kakva bi mogla biti gustoća naseljenosti te države? Po čemu je poznat zaljev Fundy? Koja je najvažnija kanadska rijeka?

Glavni dio sata-obrada

- Nastavnik na ploču, a učenici u bilježnice skiciraju slijepu kartu Kanade. Na karti označiti glavne geografske regije. Ukratko objasniti geografska obilježja tih regija.
- Istaknuti veliku važnost doline Sv. Lovrijenca za Kanadu. Koja je klimatska prednost tog dijela Kanade? Tko su starosjedioci te države? Koja su dva službena jezika u toj državi? Zašto?
- Zašto je crveni javorov list simbol Kanade? Učenici na zidnoj karti Sjeverne Amerike pokazuju zaljev Fundy. Po čemu je taj zaljev znamenit?
- Pročitati i s učenicima analizirati zanimljivost o prvom vikinškom naselju na Newfoundlandu. Što je Vinland? Zašto su Vikinzi napustili to naselje?
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju Niagarine vodopade. Objasniti njihov nastanak.
- Koristeći sliku na 26. str. udžbenika objasniti pojam "gorućih šuma".
- U svojim atlasima učenici pronalaze i navode nekoliko ledenjačkih jezera u Velikim ravnicama. Istaknuti važnost tih jezera za domaće turiste.
- Objasniti obilježja NP Banff. Zašto pri ulasku u taj park turisti dobivaju obavijesti kako se ponašati pri susretu s medvjedom?
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju Ottawu, Toronto, Montreal i Vancouver i ucrtavaju ih u svoje slijepe karte. Koristeći slike na 28. str. udžbenika navesti glavne znamenitosti tih gradova.
- S učenicima analizirati tablicu broja stranih turista u Kanadi na 29. str. udžbenika. Iz kojih država dolazi glavnina turista u Kanadu? Koji su događaji posljednjih godina negativno utjecali na kanadski turizam?

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i zidnu kartu Sjeverne Amerike ponoviti naučeno gradivo.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Prijedlog

- Održati nastavni sat koristeći PowerPoint prezentaciju.
- Učenici mogu u toku sata održati prije dobivene referate o pojedinim kanadskim gradovima i znamenitostima.

KANADA

- slijepa karta Kanade

geografske regije

- atlantska obala
- dolina Sv. Lovrijenca
- Kanadski štit
- Velike ravnice
- Kordiljeri
- arktički otoci
- snježno-šumska i polarna klima

prirodne ljepote

- zaljev Fundy
- "goruće šume"
- Niagarini vodopadi
- brojna ledenjačka jezera
- Banff
- kanadski gradovi
- 2007.: 18 milijuna stranih turističkih dolazaka

TURIZAM MEKSIKA

Obrazovna postignuća

- odrediti i objasniti pojam Latinska Amerika
- razlikovati prema turističkim obilježjima Srednju i Južnu Ameriku
- objasniti osnovna turistička obilježja Meksika
- opisati osnovna geografska obilježja Meksika
- objasniti važnost starih civilizacija za meksički turizam
- odrediti osnovna obilježja i imenovati turistička odredišta istočne obale
- odrediti osnovna obilježja i imenovati turistička odredišta zapadne obale
- odrediti osnovna obilježja i imenovati turistička odredišta Meksičke visoravni
- pokazati na karti osnovne regije i glavna turistička odredišta Meksika
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka koristeći tablicu iz udžbenika

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda usmenog izlaganja, razgovora, rada na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; školske zidne karte svijeta i Sjeverne Amerike; atlas; časopis Meridijani; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; B. Dubljević, Grad Mexico - urbani div Latinske Amerike, Geografski horizont 1/1995, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1995.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

 Na zidnoj karti svijeta učenici pokazuju Latinsku Ameriku. Obrazložiti osnovna obilježja tog dijela svijeta. Diferencirati Latinsku Ameriku na dva turistička područja: Srednju i Južnu Ameriku. Učenici ih pokazuju na zidnoj karti svijeta i navode pojedine države ovih dviju regija.

Glavni dio sata-obrada

- Nastavnik na ploču/prozirnicu, a učenici u bilježnice skiciraju slijepu kartu Meksika. U kartu ucrtati imena osnovnih geografskih regija. Objasniti razloge tektonske nestabilnosti Meksika. Učenici na zidnoj karti Sjeverne Amerike pokazuju najvažnije meksičke vulkane.
- Objasniti klimatska obilježja Meksika, s naglaskom na utjecaj nadmorske visine.
- Kako na turizam, a i cjelokupno gospodarstvo Meksika, djeluje blizina SAD-a? Koristeći tablicu na 34. str. udžbenika s učenicima analizirati kretanje turističkih dolazaka u Meksiko.
- Objasniti klimatske razlike između istočne i zapadne meksičke obale. Učenici na zidnoj karti Sjeverne Amerike pokazuju poluotok Yucatan s glavnim turističkim odredištem Cancunom. Cancun ucrtati u slijepu kartu. S učenicima ponoviti povijest Maya.
- Objasniti osnovna turistička obilježja zapadne meksičke obale. U slijepu kartu ucrtati najvažnija turistička odredišta te obale.
- Istaknuti važnost Meksičke visoravni za Meksiko. Zašto je to klimatski najpovoljniji dio te države? Koji se veliki grad tu razvio na ruševinama aztečkog Tenochtitlana? Tko su bili Azteci? Što im se dogodilo?
- Na karti pokazati stari grad Teotihuacan. Čemu su služile te piramide? Objasniti važnost ostalih turističkih odredišta u unutrašnjosti Meksika. Tko su marijači?
- Važnija turistička odredišta u unutrašnjosti Meksika ucrtati u slijepu kartu.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije iz udžbenika ponoviti obrađene nastavne sadržaje.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom od meksičkih turističkih odredišta.

Prijedlog

• Održati nastavni sat koristeći PowerPoint prezentaciju.

TURIZAM MEKSIKA

- Latinska Amerika = Srednja i Južna Amerika
- tektonska nestabilnost Meksika
- klimatske zone uvjetovane nadmorskom visinom
- 2007.: 21 milijun stranih turističkih dolazaka (utjecaj SAD-a)

istočna meksička obala

- vlažnija
- Yucatan: Cancun, mayanski gradovi

zapadna meksička obala

- sušnija Acapulco

Meksička visoravan

- najvažniji dio države
- Mexico City
- Teotihuacan
- vulkani

8. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

ANTILI I BAHAMI

Obrazovna postignuća

- obrazložiti pojam Antili
- objasniti geografska obilježja Antila
- imenovati turistički najznačajnije države Antila
- objasniti geografska i turistička obilježja Dominikanske Republike
- objasniti geografska i turistička obilježja Jamajke
- objasniti geografska i turistička obilježja Kube
- objasniti geografska i turistička obilježja Bahama
- pokazati na karti države i najvažnija odredišta Antila i Bahama

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, neizravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; školske zidne karte svijeta i Sjeverne Amerike; atlas; časopis Meridijani; računalo i LCD projektor

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

- Ponoviti gradivo prethodnog sata.
- Slajd 1 iskoristiti za uvod. Moguća uvodna pitanja: Što su Antili? Koja su geografska obilježja tog prostora?

Glavni dio sata-obrada

- Koristeći geografsku kartu na slajdu 2 odrediti prostor Antila i Bahama.
- Slajdovima 3 do 5 objasniti osnovna turističko-geografska obilježja Antila.
- Slajdovi 6 do 8 prikazuju turističke znamenitosti Dominikanske Republike.
- Koristeći slajdove 9 do 12 s učenicima analizirati glavne atrakcije Jamajke.
- Na slajdovima 13 do 17 prikazana su turistička obilježja Kube.
- Slajdovima 18 do 21 objasniti turističko-geografska obilježja Bahama.
- Slajd 22 služi za kratko sažimanje osnovnih turističkih obilježja Antila i Bahama.
- Slajd 23 sadrži Plan ploče.

Zaključni dio sata

 Koristeći problemska pitanja i slajdove ukratko ponoviti najvažnije činjenice o Antilima i Bahamima.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednoj antilskoj državi.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o Antilima i Bahamima.

ANTILI I BAHAMI

ANTILI

- otoci koji okružuju Karipsko more
- tektonski nestabilan prostor
- klima "vječnog ljeta"

Dominikanska Republika

- istočne 2/3 Hispaniole
- Santo Domingo s očuvanim kolonijalnim središtem
- jezero Enriquillo

<u>Jamajka</u>

- Kingston
- brojna ljetovališta

Kuba

- nakon Castrove revolucije zamrzavanje odnosa sa SAD-om
- Havana, Varadero i Santiago de Cuba

BAHAMI

- otočje JI od Floride
- na San Salvador 1492. pristao K. Kolumbo
- puno američkih gostiju
- grad Nassau

TURIZAM JUŽNE AMERIKE I ARGENTINE

Obrazovna postignuća

- objasniti najvažnija geografska obilježja i turističke potencijale Južne Amerike
- imenovati turistički značajnije države Južne Amerike
- objasniti osnovna geografska obilježja Argentine
- opisati osnovna obilježja i imenovati turistička odredišta Pampa i obale
- opisati osnovna obilježja i imenovati turistička odredišta Anda i Ognjene zemlje
- analizirati broj stranih turističkih dolazaka u turistički značajnijim južnoameričkim državama koristeći tablicu iz udžbenika
- pokazati na karti države Južne Amerike i najznačajnije turističke prostore Argentine

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda usmenog izlaganja, razgovora, rada na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; školske zidne karte svijeta i Južne Amerike; atlas; časopis Meridijani; N. Glamuzina, Geografija Argentine, Meridijani, Samobor, 2005.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; D. Mataić Pavičić, Izvor života u čileanskoj pampi - salitra je doselila Hrvate na sjever Čilea, Geografski horizont 1-2/2006, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2007.; D. Mataić, Čile - "tamo gdje završava Zemlja", Geografski horizont 1/1995, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1995.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti Južne Amerike pokazuju države tog kontinenta. Moguća uvodna pitanja: Kakva je kolonijalna prošlost Južne Amerike? Koje su pojedine južnoameričke države često na vijestima i zašto? Kako su nastale Ande?

Glavni dio sata-obrada

- Izdvojiti osnovne prednosti i nedostatke južnoameričkog turizma. Ponoviti povijesno nasljeđe Inka. Tko je i zašto uništio tu veliku civilizaciju?
- Pročitati i s učenicima analizirati tekst Južnoamerički rekordi na 44. str. udžbenika. Učenici na zidnoj karti Južne Amerike pokazuju pojedina mjesta koja se spominju u tom tekstu.
- Učenici u bilježnice skiciraju slijepu kartu Argentine. Učenici na zidnoj karti Južne Amerike pokazuju i na slijepim kartama u bilježnicama označavaju sve susjedne države Argentine.
- Navesti osnovne geografske regije Argentine. Učenici ih bilježe u svoje slijepe karte. Kako izduženost te države utječe na njezinu klimu? Koji je najveći turistički nedostatak Argentine?
- Izdvojiti najznačajnija turistička obilježja Pampa i obale. Učenici na zidnoj karti Južne Amerike pokazuju taj prostor, s naglaskom na glavni grad Buenos Aires. Što je tango? Navesti i ostala turistička odredišta tog prostora. Značajnija odredišta učenici ucrtavaju u svoje slijepe karte.
- Uz nastavnikovu pomoć učenici objašnjavaju nastanak Anda. Učenici na karti pokazuju najviši vrh Anda. Kakve se vrste turizma tamo mogu razvijati? Spomenuti značajnija turistička odredišta tog prostora, a učenici ih bilježe u svoje slijepe karte.
- Navesti osnovna obilježja Patagonije i pokazati na zidnoj karti Južne Amerike poluotok Valdes. Učenici taj poluotok imenuju u svojim slijepim kartama.
- Objasniti vezu Ognjene zemlje s Antarktikom. U kojim mjesecima se turisti jedino upućuju na taj najjužniji kontinent?

Zaključni dio sata

Koristeći zidnu kartu Južne Amerike ponoviti osnovna obilježja turizma Južne Amerike i Argentine.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika

Prijedlog

- Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.
- Pogledati dokumentarni film o Argentini.

TURIZAM JUŽNE AMERIKE I ARGENTINE

Južna Amerika

- turističke prednosti i nedostaci
- 2007.: 20 milijuna stranih turističkih dolazaka
- južnoamerički rekordi

<u>Argentina</u>

- središnjost Pampa
- raznolikost klima zbog izduženosti
- španjolske kolonijalne građevine

Pampe i obala

- Buenos Aires
- primorska ljetovališta
- stari kolonijalni gradovi

<u>Ande</u>

- Aconcagua
- San Carlos de Bariloche
- zimovalište Las Lenas

<u>Patagonija</u>

Ognjena zemlja

- Ushuaia

BRAZIL

Obrazovna postignuća

- objasniti osnovna geografska obilježja Brazila
- razlikovati turističke prednosti i nedostatke Brazila
- opisati osnovna turistička obilježja i imenovati turistička odredišta Amazone, Brazilskog visočja i obale
- pokazati na karti najznačajnije turističke prostore Brazila
- analizirati broj stranih turističkih dolazaka u Brazil koristeći tablicu u udžbeniku

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, rada na tekstu, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; školske zidne karte svijeta i Južne Amerike; školski atlas; Z. Stiperski, Brazilom od Salvadora do Rio de Janeira, Geografski horizont 1/2008, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2008.; M. Žitković, Iguazu-Iguacu - najveći vodopad Južne Amerike, Geografski horizont 2/1998, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1998.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Educa, Zagreb, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Hodl

 Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja: Koji je službeni jezik u Brazilu? Zašto baš portugalski? Koja je najpoznatija rijeka Brazila? Koji je najpoznatiji brazilski grad? Što učenici znaju o tom gradu?

Glavni dio sata-obrada

- Ukratko objasniti osnovna geografska obilježja Brazila. Učenici u bilježnice skiciraju slijepu kartu Brazila
- Koristeći tablicu na 43. str. udžbenika analizirati broj stranih turističkih dolazaka u tu državu. Koji bi mogli biti najveći turistički nedostaci Brazila?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju prostor Amazone i ucrtavaju ga u svoje slijepe karte. Kakva klima tamo prevladava? Zašto je ta klima ograničavajući čimbenik za turizam? Istaknuti osnovna obilježja Manausa. Učenici na svojim kartama pronalaze značajnije pritoke Amazone.
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti Južne Amerike pokazuju Brazilsko visočje. Istaknuti osnovna obilježja tog dijela Brazila. Učenici u svoje slijepe karte ucrtavaju taj prostor s važnijim turističkim odredištima. Zašto je taj dio Brazila čuveno rudarsko područje? Učenici na zidnoj karti pokazuju najznačajnija turistička odredišta.
- Učenici na zidnoj karti Južne Amerike pokazuju najznačajnije gradove. Izdvojiti osnovna geografska i turistička odredišta tog dijela Brazila. Pročitati i analizirati tekst "Siječanjska rijeka" na 53. str. udžbenika. Moguća pitanja za analizu: Zašto je grad dobio takvo ime? Zašto su tamo prvi doplovili baš Portugalci, a ne Španjolci? Tko su bili tamošnji prastanovnici?
- Učenici u svoje slijepe karte ucrtavaju Rio de Janeiro i Salvador.

Zaključni dio sata

• Koristeći fotografije iz udžbenika ponoviti osnovna turistička obilježja Brazila.

Domaća zadaća

• Napisati esej o jednom turističkom području, ili odredištu, Brazila.

Priiedlog

- Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.
- Pogledati dokumentarni film o Brazilu.

BRAZIL

- 7500 km duga obala
- portugalsko nasljeđe
- 2007.: 5 milijuna stranih turističkih dolazaka

Amazonske prašume

- najveće područje tropskih kišnih šuma na Zemlji
- 90 % svih živih vrsta
- Manaus

Brazilsko visočje

- vodopadi IguacuBrasilia
- Ouro Preto
- Sao Paulo

<u>obala</u>

- Rio de Janeiro (karneval)
- Salvador

TURISTIČKE ZNAČAJKE AUSTRALIJE

Obrazovna postignuća

- izdvojiti i obrazložiti najvažnija geografska obilježja Australije i Oceanije
- objasniti geografska obilježja Australije
- objasniti utjecaj kopnene izoliranosti Australije od ostalih kontinenata
- opisati obilježja geografskih regija Australije
- opisati kulturnu baštinu Australije, posebice Aboridžine
- objasniti važnost prometa za australski turizam
- pokazati na karti najvažnije dijelove Australije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, rada na tekstu, demonstracije, neizravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta, Australije i Oceanije; školski atlas; T. Šegota, Geografija Australije i Oceanije, Nakladnička kuća "Dr. Feletar", Zagreb, 2000.; A. Filipčić, Gospodarsko značenje Australije, Geografski horizont 1/2008, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2008.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; R. Mesarić-Žabčić, Australija, obećana zemlja?, Geografski horizont 2/2008, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2008.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti svijeta pokazuju prostor Australije s Oceanijom.
 Moguća uvodna pitanja: Tko je i kada otkrio Australiju? Kako se zovu njezini prastanovnici? Izračunati prosječnu gustoću naseljenosti tog kontinenta. Zašto je tako rijetko naseljen? Kako su i odakle naseljeni otoci Oceanije?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti uzroke i posljedice kopnene izoliranosti Australije od ostalih kontinenata. Kako je ta izdvojenost utjecala na biljni i životinjski svijet tog kontinenta? Koje su najpoznatije životinje Australije? Zašto Australija ima veliki broj zaštićenih područja?
- Odrediti osnovne geografske regije Australije, s posebnim naglaskom na Veliki koraljni greben. Učenici te regije pokazuju na zidnoj karti Australije.
- Koristeći tablicu na 59. str. udžbenika objasniti klimatska obilježja Australije. Zašto je najveći problem Australije suša? Kako sušna unutrašnjost utječe na naseljenost te države? Koje su najpoznatije australske pustinje?
- Tko su Aboridžini? Kako su oni došli u Australiju? Istaknuti vrijednost aboridžinskih crteža. Čija je Australija bila kolonija? Kako su se bijeli doseljenici ponašali prema starosjediocima? Koja je najpoznatija australska građevina?
- Kako izoliranost utječe na australski turizam? Odrediti ulogu unutrašnjeg zračnog prometa u australskom turizmu.

Zaključni dio sata

 Problemskim pitanjima i korištenjem fotografija u udžbeniku ukratko ponoviti najvažnija obilježja Australije.

Domaća zadaća

Napisati sastavak u obliku eseja o nekoj temi vezanoj uz Australiju: Aboridžini; Izoliranost Australije; Živi svijet Australije; Veliki koraljni greben; Suša u Australiji; Zračni promet i turizam Australije...

Priiedlog

• Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.

TURISTIČKE ZNAČAJKE AUSTRALIJE

- dugotrajna kopnena izdvojenost
- posebnost australskog živog svijeta (tobolčari)
- velik broj zaštićenih područja
- Veliki koraljni greben
- problem suše
- rijetka naseljenost
- prastanovnici Aboridžini (crteži)
- J. Cook i Britanci
- suvremena arhitektura (Operna kuća u Sydneyu)
- važnost zračnog prometa

TURISTIČKE ZNAMENITOSTI AUSTRALIJE

Obrazovna postignuća

- izdvojiti i imenovati osnovna turistička područja Australije
- prepoznati i opisati najznačajnije turističke znamenitosti Australije
- pokazati na karti važnija turistička odredišta Australije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni, skupni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na testu, pisanih radova

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i australije; školski atlas; T. Šegota, Geografija Australije i Oceanije, Nakladnička kuća "Dr. Feletar", Zagreb, 2000.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; radni listići (programirani materijal)

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Objasniti učenicima rad s programiranim materijalom. Podijeliti učenike u 4 skupine (6 do 7 učenika).

Glavni dio sata-obrada (20 minuta)

- Učenici rade s programiranim materijalom. Listiće sastaviti prema udžbeniku i dostupnoj literaturi i Internetu. Prijedlog radnih listića: 1. Queensland; 2. Sydney i Canberra; 3. Jug Australije i 4. Australska unutrašnjost.
- Za vrijeme rada obilaziti radne skupine i davati im potrebne savjete.

Zaključni dio sata

- Uz nastavnikovu pomoć predstavnici svake grupe iznose važnije podatke o zadanim temama. Ključne pojmove zapisati na školsku ploču/prozirnicu.
- Ako je još preostalo vremena možemo s učenicima analizirati zanimljivosti na 61. i 65. str. udžbenika.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Prijedlog

• Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.

TURISTIČKE ZNAMENITOSTI AUSTRALIJE

Queensland

- Veliki koraljni greben
- Brisbane

<u>Sydney</u>

- J. Cook
- Operna kuća
- Ol 2000.

Australske Alpe

<u>Canberra</u>

- planski sagrađen grad

Jug Australije

- Melbourne (F-1, Australia open)

otok Tasmanija

<u>Adelaide</u>

australska unutrašnjost

- rudarski gradići
- NP Uluru
- NP Kakadu

otok Norfolk

15. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

NOVI ZELAND I OCEANIJA

Obrazovna postignuća

- odrediti i objasniti geografski položaj Novog Zelanda i Oceanije
- imenovati najvažnije otoke Novog Zelanda i Oceanije
- objasniti geografska i turistička obilježja Novog Zelanda
- izdvojiti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Novog Zelanda
- analizirati kretanje stranih turističkih dolazaka u Novom Zelandu koristeći tablicu u udžbeniku
- objasniti geografska i turistička obilježja Oceanije
- izdvojiti Fidži kao turistički najposjećeniju državu Oceanije
- pokazati na karti najznačajnija turistička odredišta Novog Zelanda i Oceanije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracija, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Australije s Oceanijom; školski atlas; T. Šegota, Geografija Australije i Oceanije, Nakladnička kuća "Dr. Feletar", Zagreb, 2000.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti obilježja Australije. Uz slajd 1 moguća su uvodna pitanja: Tko je otkrio Novi Zeland? Koji je veliki turistički nedostatak te države? Učenici na zidnoj karti svijeta pokazuju Oceaniju i navode pojedine države. Što je datumska granica? Zašto o tome u Oceaniji treba voditi računa?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 2 iskoristiti za razgovor s učenicima o otocima koji čine Novi Zeland.
- Koristeći slajdove 3 do 6 s učenicima analizirati geomorfološka obilježja Novog Zelanda. Slajd 7 iskoristiti za objašnjenje neobičnog životinjskog svijeta te države.
- Pomoću slajdova 8 i 9 objasniti dolazak prastanovnika, a zatim i Britanaca na te otoke.
- Uz slajd 10 objasniti turističke znamenitosti važnijih gradova.
- Slajd 11 iskoristiti radi objašnjavanja važnosti mjesta snimanja trilogije "Gospodar prstenova" na novija turistička kretanja Novog Zelanda.
- Slajdovi 12 do 14 prikazuju najpoznatije prirodne znamenitosti Novog Zelanda.
- Slajd 15 prikazuje Rotoruu, najpoznatije novozelandsko ljetovalište.
- Uz kartu na slajdu 16 učenici ponavljaju glavne destinacije Novog Zelanda.
- Koristeći slajd 17 s učenicima analizirati dijelove Oceanije i tri osnovne grupe stanovnika tih otoka.
- Slajdovi 18 i 19 prikazuju geomorfološka i klimatska obilježja Oceanije.
- Slajd 20 iskoristiti za upozorenje prijašnjih nuklearnih pokusa velikih sila na nizu oceanijskih otoka.
- Slajd 21 turistička obilježja Oceanije, s naglaskom na važnost Fidžija.
- Slajd 22- Plan ploče.

Zaključni dio sata

• Problemskim pitanjima i korištenjem slajdova prezentacije ukratko ponoviti najvažnija obilježja Novog Zelanda i Oceanije.

Domaća zadaća

 Napisati sastavak u obliku eseja o jednoj turističkoj značajki Novog Zelanda i Oceanije, primjerice: Kopnena odvojenost Novog Zelanda; Prastanovnici Novog Zelanda; Vulkani Novog Zelanda; Novi Zeland i "Gospodar prstenova"; Tektonika Novog Zelanda; Politička rascjepkanost Oceanije; Nuklearni pokusi u Oceaniji; Datumska granica; Turizam Fidžija...

Prijedlog

• Nastavni sat održati na standardni način.

Plan ploče/prozirnice

NOVI ZELAND I OCEANIJA

Novi Zeland

- na granici Pacifičke i australsko-indijske litosferne ploče
- kopnena izoliranost
- ptice neletačice
- prastanovnici Maori
- J. Cook i Britanci
- mjesta snimanja filmova "Gospodar prstenova"
- NP Fiordland
- NP Tongariro

Oceanija

- politička rascjepkanost
- otoci vulkanskog i koraljnog postanka
- prevladava tropska klima
- Melanezija, Mikronezija i Polinezija
- nuklearni pokusi pojedinih velesila
- turistički je najposjećenija država Fidži

JAPAN

Obrazovna postignuća

- opisati osnovna geografska obilježja Azije
- pokazati na karti turistički značajnije dijelove Azije
- odrediti geografski položaj Japana i imenovati četiri najveća otoka
- objasniti geografska obilježja Japana
- izdvojiti i objasniti turističke mogućnosti Japana
- imenovati važnija turistička odredišta Japana
- analizirati kretanje stranih turističkih dolazaka u Japanu koristeći tablicu
- pokazati na karti najvažnije japanske turističke destinacije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; Z. Stiperski, Y. Yamamoto,
Đ. Njavro, Samuraj i vitez, Kako se Japan uspio ekonomski razviti - hrvatski put prema uspjehu,
Meridijani, Samobor, 2005.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb,
2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Istaknuti najvažnija geografska obilježja Azije. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti Azije pokazuju prostore drevnih civilizacija, područja nastanka velikih religija i turistički najznačajnije države. Moguća uvodna pitanja: Koje su slabije, a koje jače razvijene države Azije? Koji se dijelovi (države) Azije često pojavljuju na vijestima i zašto? Kakva je gospodarska razvijenost Japana? Kako to utječe na njegove turističke mogućnosti? Što je Japan po državnom uređenju? Koji su simboli Japana? Što se dogodilo u Hirošimi i Nagasakiju 1945. godine?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti Azije pokazuju Japan i imenuju četiri najveća otoka. Slijepu kartu Japana učenici ucrtavaju u svoje bilježnice.
- Istaknuti tektonsku nestabilnost Japana. Učenici u svojim atlasima pronalaze poznatije japanske vulkane. Analizom fotografije opisuju japansku najvišu planinu Fuji.
- Zašto se klima Hokkaida tako razlikuje od klime najjužnijih japanskih otoka?
- Objasniti odnos Japanaca prema prirodi. Kakav je bio utjecaj Kine na Japan? Koristeći tablicu na 76. str. udžbenika analizirati kretanje broja stranih turista posljednjih desetak godina.
- Učenici na zidnoj karti Azije pokazuju gradove Tokyo, Kyoto i Nara. Navedene gradove ucrtavaju u svoje slijepe karte. Izdvojiti najvažnija turistička obilježja navedenih gradova. Što se 1945. godine dogodilo Hirošimi i Nagasakiju? Tko je bila Sadako?
- Učenici pokazuju Hokkaido i grad Sapporo na zidnoj karti Azije. Izdvojiti turistička obilježja tog otoka. Učenici u svoje slijepe karte označavaju i imenuju Sapporo.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije u udžbeniku, učenici objašnjavaju geografska i turistička obilježja Japana.

Domaća zadaća

• Napisati esej o jednoj temi vezanoj uz Japan, primjerice o tektonici, Hirošimi, carskoj obitelji...

Priiedlog

• Učenici tokom nastavnog sata mogu održati ranije dobivene referate o pojedinim temama vezanim uz Japan.

JAPAN

- tektonska nestabilnost
- gorovita unutrašnjost
- veliki utjecaj mora
- velika briga o zaštiti prirode
- kineski utjecaji
- car Akihito
- 2007.: 8 milijuna stranih turističkih dolazaka

<u>Tokyo</u>

- Carska palača
- brojni hramovi

Kyoto

Nara

- hramovi Horyuji

Hiroshima i Nagasaki

otok Hokkaido

- Sapporo

KINA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski položaj Kine
- opisati geografska obilježja Kine
- analizirati turistička kretanja u Kini koristeći tablicu
- odrediti i imenovati najvažnija turistička odredišta te države
- objasniti društveno uređenje Kine
- izdvojiti najvažnije kineske prirodne znamenitosti
- pokazati na karti najvažnija turistička odredišta Kine

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; M. Jakovčić, Hainan-dva lica Kine, Geografski horizont 2/2009, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2009.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja: Koji su u povijesti bili veliki izumi Kine? Kakvim pismom pišu Kinezi? Koja životinja je simbol Kine? Zašto je bio sagrađen Kineski zid? Čija je kolonija bio Hong Kong, a čija Macao?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti Azije pokazuju Kinu. Izdvojiti i opisati najvažnija geografska obilježja te najmnogoljudnije države svijeta. Objasniti osnovna obilježja društvenog uređenja Kine.
- S učenicima analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Kini prema tablici na 78. str. udžbenika.
- Učenici u svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Kine i označavaju najvažnija turistička odredišta
  te države. Istaknuti osnovna turistička obilježja Beijinga, Kineskog zida, Xiana i Shanghaija. Moguća pitanja za raspravu: Kako je sagrađen Veliki kineski zid? Zašt je dio Beijinga bio prozvan Zabranjeni grad? Tko je bio Mao Ce-Tung?
- Koristeći fotografiju na 80. str. udžbenika opisati najvažnija obilježja kineskog krša. Kako se oblikuje krški reljef? Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti Azije pokazuju grad Guilin.
- Objasniti osnovna obilježja Tibeta. Učenici u svojim slijepim kartama označavaju Guilin i Tibet. Kakvo je političko stanje u Tibetu?
- Učenici u svoje slijepe karte ucrtavaju Hong Kong i Macao. Objasniti osnovna turistička obilježja ovih dvaju gradova.

Zaključni dio sata

 Koristeći problemska pitanja i fotografije u udžbeniku s učenicima ponoviti najvažnija turistička obilježja Kine.

Domaća zadaća

• Napisati esej o nekom od kineskih turističkih odredišta.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o turizmu Kine.

KINA

- velika klimatska raznolikost
- "jedna zemlja, dva uređenja"
- panda
- 2007.: 55 milijuna stranih turističkih dolazaka

Beijing

- Zabranjeni grad Trg nebeskog mira

Veliki kineski zid

<u>Xian</u>

- glineni kipovi vojnika

<u>Shanghai</u>

- najveći kineski grad
- obalna zona Bund

kineski grad

<u>Tibet</u>

- politička nestabilnost Lhasa
- skica obrnute U-krivulje
- Hong Kong
- Macao

20. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

TURIZAM JUGOISTOČNE AZIJE I TAJLANDA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski položaj jugoistočne Azije
- objasniti turistička obilježja država jugoistočne Azije
- izdvojiti i opisati važnija geografska obilježja Tajlanda
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Tajland koristeći tablicu
- odrediti i imenovati najposjećenija turistička odredišta Tajlanda
- pokazati na karti najvažnije turističke destinacije država jugoistočne Azije i Tajlanda

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja uz slajd 1: Koje države ubrajamo u jugoistočnu Aziju? Što učenici znaju o tsunamiju koji je pogodio taj dio svijeta krajem 2004. godine? Što je "Most na rijeci Kwai"? Kakva je bila kolonijalna prošlost jugoistočne Azije?

Glavni dio sata-obrada

- Slajdovi 2 i 3 turističke znamenitosti ostalih država jugoistočne Azije.
- Uz slajd 4 učenici objašnjavaju geografski položaj Tajlanda.
- Slajd 5 klimatska i vegetacijska obilježja Tajlanda.
- Slajd 6 analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Tajland.
- Slajd 7 s učenicima ponoviti obilježja tsunami valova i objasniti posljedice tsunamija iz 2004. g.
- Slajdovi 8 do 14 uz izlaganje i razgovor analizirati znamenitosti najpoznatijih tajlandskih turističkih odredišta.
- Slajd 15 s učenicima uz kartu ponoviti osnovna turistička obilježja jugoistočne Azije i Tajlanda.
- Slajd 16 iskoristiti kao Plan ploče.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i slajdove prezentacije s učenicima ponoviti najvažnija turistička obilježja jugoistočne Azije i Tajlanda.

Domaća zadaća

• Napisati esej o nekom od navedenih turističkih odredišta jugoistočne Azije.

Prijedlog

• Održati standardni nastavni sat.

TURIZAM JUGOISTOČNE AZIJE I TAJLANDA

jugoistočna Azija

- kambodžanski Angkor

Tajland

- okosnica uz rijeku Menam
- vlažna tropska klima
- velik broj nacionalnih parkova2007.: 15 milijuna stranih turističkih dolazaka
- Krung Thep ("Venecija Dalekog istoka")
- Ayutthaya
- Pattaya
- Kanchanaburi
- "Most na rijeci Kwai"
- otoci Phuket i Samui

MALEZIJA, SINGAPUR I INDONEZIJA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska i turistička obilježja Malezije
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Malezije
- objasniti geografska i turistička obilježja Singapura
- objasniti geografska i turistička obilježja Indonezije
- izdvojiti i imenovati najvažnija turistička odredišta Indonezije
- pokazati na karti Singapur i glavne turističke destinacije Malezije i Indonezije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti geografska i turistička obilježja jugoistočne Azije. Učenici na zidnoj karti Azije pokazuju prostor i države jugoistočne Azije. Moguća uvodna pitanja: Koji poluotok i dio kojeg otoka čine Maleziju? Po čemu je poznat Singapur? Kakva je tektonika Indonezije? Što je Krakatau?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju osnovne dijelove Malezije. Izdvojiti i opisati geografska obilježja Malezije. Čija je kolonija bila Malezija do 1963. godine? S učenicima analizirati fotografiju raflezije na 86. str. udžbenika. Odrediti važnija turistička odredišta Malezije, s posebnim naglaskom na Sepang i Kuala Lumpur.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Singapur. Opisati najvažnija geografska i turistička obilježja te velike luke. Kako to da se površina tog grada-države stalno povećava?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju najvažnije otoke Indonezije. Te otoke, kao slijepu kartu, učenici ucrtavaju u svoje bilježnice. Na granicama kojih tektonskih ploča je smještena Indonezija? Koje su posljedice toga? Učenici pronalaze u svojim atlasima nekoliko značajnijih vulkana (obavezno Krakatau) i bilježe ih u svoje slijepe karte. Opisati važnija turistička obilježja Indonezije.
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju najznačajnija turistička odredišta Indonezije. Analizirajući s učenicima fotografije na 88. i 89. str. udžbenika objasniti glavne značajke navedenih turističkih odredišta. Moguća pitanja za raspravu: Što je komodski zmaj? Po čemu je poznat Bali? Koje su životinje simboli Indonezije?

Zaključni dio sata

 Problemskim pitanjima i korištenjem fotografija u udžbeniku ponoviti najvažnija turistička obilježja Malezije, Singapura i Indonezije.

Domaća zadaća

• Napisati sastavak u obliku eseja o jednom od navedenih turističkih odredišta.

Prijedlog

Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.

MALEZIJA, SINGAPUR I INDONEZIJA

<u>Malezija</u>

- Malajski poluotok i dio otoka Kalimantana
- britanska kolonija do 1963.g.
- biljka raflezija
- NP Kinabalu
- Kuala Lumpur
- Malacca

<u>Singapur</u>

- bescarinska trgovina

<u>Indonezija</u>

- 17 000 otoka
- tektonski nestabilno područje
- NP Ujung Kulon (otočić Krakatau)NP Komodo
- Jakarta
- otok Bali

TURIZAM JUŽNE AZIJE

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski položaj južne Azije
- objasniti geografska i turistička obilježja Indije
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Indiji koristeći tablicu
- odrediti i imenovati najposjećenije turističke destinacije Indije
- objasniti geografska i turistička obilježja Nepala
- izdvojiti i imenovati najvažnije turističke destinacije Nepala
- opisati geografska i turistička obilježja Šri Lanke
- izdvojiti i imenovati najvažnije turističke destinacije Šri Lanke
- objasniti geografska i turistička obilježja Maldiva
- pokazati na geografskoj karti najznačajnija turistička odredišta južne Azije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Učenici na zidnoj karti Azije pokazuju države južne Azije. Moguća uvodna pitanja: Čija su kolonija bile države južne Azije do nakon 2. svjetskog rata? Koja vjera prevladava u Indiji? Što učenici znaju o hinduizmu? Što su kaste? Koja je najpoznatija indijska građevina? Kako su nastale Himalaje? Koja vrsta turista najviše posjećuje Nepal, a koja Šri Lanku i Maldive? Zbog čega Pakistan i Bangladeš posjećuje vrlo mali broj turista?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju prostor Indije i njoj susjedne države. Pokazano učenici ucrtavaju u svoje bilježnice kao slijepu kartu. Objasniti geografska obilježja Indije, s naglaskom na tri najvažnije geografske regije. Kako nastaju monsuni? Zašto doba ljetnog monsuna nije nikako dobro za turistički posjet Indiji? Objasniti rasnu, vjersku i jezičnu raznolikost te države.
- Koristeći tablicu na 92. str. udžbenika analizirati s učenicima broj stranih turističkih dolazaka u Indiji posljednjih desetak godina. Moguća pitanja za raspravu: Zašto Indiju ne posjećuje veći broj turista? Koje su turističke prednosti, a koji nedostaci Indije?
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju najznačajnija turistička odredišta Indije.
   Koristeći fotografije u udžbeniku (91. i 92. str.) objasniti osnovna obilježja Delhija, Mumbaija, Benaresa, Taj Mahala i pojedinih nacionalnih parkova. Navedena turistička odredišta učenici ucrtavaju u svoje slijepe karte i imenuju ih.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Nepal s glavnim gradom. Objasniti osnovna geografska i turistička obilježja te države. Kako je nastala Himalaja? Tko se prvi popeo na najviši vrh svijeta, Mt. Everest?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Šri Lanku s glavnim gradom. Objasniti najvažnija turistička obilježja te otočne države, s osvrtom na višegodišnji sukob tamošnjih Singaleza i Tamila.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Maldive i navode nekoliko važnijih otoka. Objasniti turistička obilježja te države. Kako su nastali atoli? Zašto je globalno zatopljenje velika prijetnja Maldivima?

Zaključni dio sata

• Problemskim pitanjima i korištenjem fotografija u udžbeniku ukratko ponoviti najvažnija obilježja turizma južne Azije.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Prijedlog

• Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.

Plan ploče/prozirnice

TURIZAM JUŽNE AZIJE

<u>Indija</u>

- Himalaje, doline rijeka i Dekan
- monsunska klima s tri godišnja doba
- velika rasna, vjerska i jezična raznolikost
- Delhi
- Mumbai
- Benares
- Taj Mahal
- NP Sundarbans

Nepal

- Mt. Everest
- Kathmandu

<u>Šri Lanka</u>

- kupališni turizam
- Kandy i Colombo

<u>Maldivi</u>

- elitni kupališni turizam

25. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

TURIZAM JUGOZAPADNE AZIJE I IZRAELA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski položaj jugozapadne Azije
- objasniti geografska i turistička obilježja država jugozapadne Azije
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u države jugozapadne Azije koristeći tablicu
- objasniti najvažnija geografska obilježja Izraela
- obrazložiti političku nestabilnost Izraela zbog nacionalno-vjerske podijeljenosti
- odrediti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Izraela
- pokazati na karti države jugozapadne Azije i najznačajnija turistička odredišta Izraela

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Uz slajd 1 učenici objašnjavaju prostor i države jugozapadne Azije (svjetlije plavom su označane države koje se također ponekad ubrajaju u jugozapadnu Aziju!). Moguća uvodna pitanja: Koja je glavna vjera većini stanovništva u državama jugozapadne Azije? Kako je nastao islam? Koje je glavno prirodno bogatstvo većem broju država jugozapadne Azije? Zašto su česti teroristički napadi u Izraelu? Zašto mnogi kršćani turistički odlaze u Izrael? Što je Sveta zemlja? Koja su to najsvetija mjesta?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 2 izdvojiti turistički važnije države jugozapadne Azije i analizirati s učenicima broj stranih turističkih dolazaka u te države.
- Slajdovi 3 do 7 turističke znamenitosti država jugozapadne Azije, država koje se ne spominju detaljnije u ovoj i u idućoj nastavnoj jedinici.
- Slajd 8 ponoviti s učenicima osnovne podatke o Izraelu.
- Slajd 9 analizirati geografska obilježja Izraela i njihov utjecaj na gustoću naseljenosti te države.
- Slajdovi 10 i 11 obrazložiti vjersku i nacionalnu nesnošljivost između muslimana i židova u Izraelu te utjecaj terorizma na turističke dolaske u tu državu.
- Slajdovi 12 do 16 izdvojiti i opisati glavne atrakcije Jeruzalema.
- Slajdovi 17 i 18 s učenicima analizirati turističke znamenitosti Betlehema i Nazareta.
- Slajdovi 19 i 20 objasniti atrakcije Negeva i grada Eilata.
- Slajdovi 21 i 22 turističke znamenitosti gradova na sredozemnoj obali.
- Slajdovi 23 do 25 s učenicima porazgovarati o Mrtvom moru i obližnjim destinacijama.
- Slajd 26 Plan ploče.

Zaključni dio sata

 Problemskim pitanjima i korištenjem slajdova ponoviti najvažnija turistička obilježja jugozapadne Azije i Izraela.

Domaća zadaća

• Napisati sastavak u obliku eseja o jednom turističkom odredištu jugozapadne Azije.

Prijedlog

• Nastavni sat održati na standardni način.

TURIZAM JUGOZAPADNE AZIJE I IZRAELA

jugozapadna Azija

- prostor najstarijih civilizacija
- ishodište triju svjetskih religija
- naftom bogato područje

<u>Izrael</u>

- problem dostupnosti pitke vode
- nacionalno-vjerska podijeljenost države (česti teroristički napadi)
- Sveta zemlja (Jeruzalem, Betlehem, Nazaret i Jerihon)
- Eilat
- Tel Aviv-Jaffa
- Mrtvo more
- Masada
- oaza Ein Gedi

SAUDIJSKA ARABIJA, JORDAN, IRAK I IRAN

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska i turistička obilježja Saudijske Arabije
- odrediti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Saudijske Arabije
- objasniti geografska i turistička obilježja Jordana
- odrediti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Jordana
- objasniti geografska i turistička obilježja Iraka
- odrediti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Iraka
- objasniti geografska i turistička obilježja Irana
- odrediti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Irana
- pokazati na karti najznačajnija turistička odredišta Saudijske Arabije, Jordana, Iraka i Irana

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Saudijsku Arabiju, Jordan, Irak i Iran. Moguća Uvodna pitanja: Zašto muslimani hodočaste u Meku? Što učenici znaju o postanku islama? Kakvi su to šerijatski zakoni? Kakva je politička situacija u Iraku? Koje su se drevne civilizacije nalazile u Mezopotamiji? Po čemu je bila poznata drevna Perzija?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici u svoje bilježnice ucrtavaju slijepe karte Saudijske Arabije, Jordana, Iraka i Irana. Učenici
  na zidnoj karti pokazuju položaj Saudijske Arabije, njoj susjedne države i mora koja ju okružuju.
  Objasniti geografska obilježja Saudijske Arabije. Kakva klima prevladava u toj državi? Zašto je S.
  Arabija bogata država? Zašto muslimani hodočaste u Meku i Medinu? Istaknuti obveze muslimana
  tijekom hadža.
- Opisati turistička obilježja Jiddaha i Riyada. Ova četiri saudijska turistička odredišta učenici ucrtavaju u svoje slijepe karte.
- Objasniti najvažnija geografska obilježja Jordana. Koristeći fotografiju na 101. str. udžbenika s učenicima analizirati turističke znamenitosti grada Petre. Izdvojiti i ostala turistički značajna odredišta Jordana. Učenici ta odredišta ucrtavaju u svoje slijepe karte.
- Što je Mezopotamija? Koje su se tu drevne države razvile? Učenici taj prostor pokazuju na zidnoj karti. Kakvo je danas političko stanje u Iraku? Kako je do toga došlo? (Moguće je analizirati aktualni novinski članak o tamošnjoj političkoj situaciji.) Izdvojiti najznačajnija turistička odredišta, koja učenici bilježe u svoje slijepe karte.
- Objasniti geografska obilježja Irana. Učenici Iran i njoj susjedne države pokazuju na zidnoj karti.
   Opisati turistička obilježja Perzepolisa, Teherana i još ponekog odredišta. Navedene destinacije učenici bilježe u svoje slijepe karte.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije iz udžbenika, ponoviti najvažnije činjenice o turizmu Saudijske Arabije, Jordana, Iraka i Irana.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na zadana pitanja iz udžbenika.

Priiedlog

• Pogledati dokumentarni film o tim državama.

SAUDIJSKA ARABIJA, JORDAN, IRAK I IRAN

Saudijska Arabija

- hadž u Meku i Medinu
- Jiddah
- Riyad

<u>Jordan</u>

- Petra
- Amman

<u>Irak</u>

- politička nestabilnostMezopotamija
- Babilon
- Bagdad

<u>Iran</u>

- drevna Perzija
- Perzepolis
- Teheran
- pitanje odnosa sa Zapadom

TURSKA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska obilježja Turske
- opisati turističke značajke Turske
- prepoznati turistički značaj Istanbula
- odrediti i imenovati ostala važnija turistička odredišta Turske i njihove znamenitosti
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Turskoj koristeći tablicu
- pokazati na karti najznačajnija turistička odredišta Turske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Azije; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Tursku, njoj susjedne države i mora koja je okružuju. Moguća uvodna pitanja: Što je bilo Osmansko Carstvo? Koji su bili stariji nazivi Istanbula? Što je Aja Sofija? Što učenici znaju o Troji?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti geografska obilježja Turske. Koji su drevni narodi vladali prostorima današnje Turske?
   Zašto se tu izmijenilo toliko mnogo naroda?
- Koristeći tablicu na 104. str. s učenicima analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Tursku posljednjih desetak godina. Koje su velike turističke prednosti te države?
- Učenici u svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Turske i označavaju Istanbul. Koja su bila prijašnja imena tog grada? Kako i danas ponekad nazivamo taj grad? Zašto? Koristeći fotografije na 105. i 106. str. udžbenika izdvojiti najvažnije istanbulske građevine. Koji je car dao sagraditi Aju Sofiju? Što je Topkapi-saraj? Što se sve kupuje u Kapali-čaršiji?
- Objasniti dijelove i turistička obilježja turske obale. Najznačajnije destinacije učenici ucrtavaju u svoje slijepe karte. Što učenici znaju o Troji i trojanskom ratu?
- Koristeći fotografije na 107. str. udžbenika objasniti obilježja odredišta u unutrašnjosti Turske: Pamukkala, Kapadokije i Ankare. Navedena turistička odredišta učenici bilježe u svoje slijepe karte.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije iz udžbenika, ponoviti najvažnije činjenice o turističkim obilježjima Turske.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom turskom turističkom odredištu.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o Turskoj.

TURSKA

- na doticaju Europe i Azije
- česti su potresi
- veliki broj nacionalnih parkova
- 2007.: 22 milijuna stranih turističkih dolazaka

Istanbul (Carigrad)

- Aja Sofija
- Topkapi-saraj
- Kapali-čaršija

<u>obala</u>

- Troja
- Antalya, Izmir, Tarz...

<u>unutrašnjost</u>

- Pamukkale
- izdubljena naselja Kapadokije
- Ankara

TURIZAM AFRIČKOG MEDITERANA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska obilježja Afrike
- pokazati na geografskoj karti turistički važnija područja Afrike
- izdvojiti turističke mogućnosti afričkog kontinenta
- opisati geografske i turističke osobitosti afričkog Mediterana
- analizirati broj stranih turističkih dolazaka u državama afričkog Mediterana koristeći tablicu
- objasniti geografska i turistička obilježja Egipta
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Egipta
- objasniti geografska i turistička obilježja Tunisa
- izdvojiti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Tunisa
- objasniti geografska i turistička obilježja Maroka
- izdvojiti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Maroka
- pokazati na karti najznačajnija turistička odredišta afričkog Mediterana

Osnovni oblici rada

frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Afrike; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; D. Orešić, Što je to Sredozemlje ili Mediteran, Geografski horizont 1-2/2003, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2003.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

Objasniti geografska i turistička obilježja Afrike. Moguća pitanja za raspravu: Koji su sve razlozi
afričkog siromaštva? Koji su dijelovi Afrike bili francuske, britanske, portugalske kolonije? Kako
klime utječu na afrički turizam? Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti Afrike pokazuju
turistički značajnije afričke države.

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju države afričkog Mediterana. Koristeći tablicu na 111. str. udžbenika analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Tunisu, Egiptu i Maroku.
- Objasniti osnovna geografska obilježja Egipta. O čemu ovisi sav život Egipta? Kakvu je ulogu imao Nil u egipatskoj povijesti? Što učenici znaju o toj povijesti? Koristeći fotografije na 112. str. udžbenika ponoviti osnovne činjenice o piramidama, faraonima, balzamiranju i egipatskoj religiji.
- Izdvojiti najznačajnija egipatska turistička odredišta: Gizu, Kairo, Luxor, Asuan, Abu Simbel, Aleksandriju i Sharm ash Shaikh. Učenici crtaju slijepu kartu Egipta u svoje bilježnice i zatim bilježe navedena mjesta.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Tunis i njemu susjedne države. Objasniti važnije geografske činjenice o Tunisu. S učenicima ponoviti osnovne činjenice o Kartagi. Izdvojiti najznačajnija turistička odredišta Tunisa. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju Hammamet, Monastir, Jerbu i Tunis.
- Objasniti geografska obilježja Maroka. Opisati osobitosti važnijih turističkih odredišta Maroka. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju Rabat, Casablancu, Fes, Marrakech i Meknes.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije iz udžbenika ponoviti najvažnije činjenice o turizmu afričkog Mediterana.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom turističkom odredištu afričkog Mediterana.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o afričkom Mediteranu, ili o nekoj od država te regije.

Plan ploče/prozirnice

TURIZAM AFRIČKOG MEDITERANA

<u>Afrika</u>

- gospodarski i turistički slabo razvijena
- turistička područja: Mediteran, safari turizam, Indijski ocean

Egipat

- "dar Nila"
- bogata kulturno-povijesna baština
- piramide u Gizi
- muzeji Kaira
- Dolina kraljeva kod Luxora
- Ramzesov hram u Abu Simbelu
- kupališni turizam uz Crveno more

<u>Tunis</u>

- kupališni turizam
- Hammamet
- otok Jerba
- Tunis s ruševinama Kartage

<u>Maroko</u>

- kupališni turizam
- Rabat
- Casablanca

33. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

SAFARI TURIZAM I SEJŠELI

Obrazovna postignuća

- odrediti prostor i države safari turizma
- objasniti osnovna obilježja safari turizma
- prepoznati opasnost malarije u državama safari turizma
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u državama safari turizma koristeći tablicu
- objasniti geografska i turistička obilježja Kenije
- imenovati najznačajnija turistička odredišta Kenije
- objasniti geografska i turistička obilježja Tanzanije i Ugande
- imenovati najznačajnija turistička odredišta Tanzanije i Ugande
- objasniti osnovna geografska i turistička obilježja Južnoafričke Republike
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Južnoafričke Republike
- pokazati na karti najznačajnija odredišta safari turizma
- objasniti geografska i turistička obilježja Sejšela
- pokazati na karti i imenovati najznačajnije otoke Sejšela

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Afrike; školski atlas; I. Šulc, Sejšeli-razvijena afrička država?, Geografski horizont 2/2009, HGD, Zagreb, 2009.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Slajd 1 iskoristiti za moguća uvodna pitanja: Što je safari turizam? Kakva je to bolest malarija? Što su savane? Što se tektonski događa s istočnim dijelom Afrike?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 2 učenici navode države istočne Afrike poznate po safari turizmu i iz tablice analiziraju turističke pokazatelje tih država.
- Slajdovi 3 do 6 izdvojiti i s učenicima porazgovarati o turističko-geografskim obilježjima istočne Afrike, s naglaskom na savane, malariju i vulkanizam tog prostora.
- Slajd 7 geografska karta istočne Afrike, objasniti geografska obilježja Kenije.
- Slajdovi 8 do 11 izdvojiti i opisati glavna odredišta safari turizma u Keniji.
- Slajd 12 razvoj primorskog turizma Kenije posljednjih godina.
- Slajd 13 geografska karta istočne Afrike, objasniti geografska obilježja Tanzanije.
- Slajdovi 14 do 16 odrediti glavna odredišta safari turizma u Tanzaniji.
- Slajd 17 objasniti obilježja Zanzibara.
- Slajdovi 18 do 20 izdvojiti glavne destinacije Ugande.
- Slajd 21 koristeći kartu učenici objašnjavaju geografski smještaj JAR-a.
- Slajd 22 opisati najvažnija odredišta safari turizma u JAR-u.
- Slajdovi 23 do 25 analizirati atrakcije južnoafričkih gradova.
- Slajd 26 geografska karta Sejšela.
- Slajdovi 27 i 28 izdvojiti turistička odredišta Sejšela.
- Slajd 29 Plan ploče.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i slajdove ukratko ponoviti najvažnije činjenice o safari turizmu i Sejšelima.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o safari turizmu, ili o Sejšelima.

Plan ploče/prozirnice

SAFARI TURIZAM I SEJŠELI

safari turizam

- promatranje i snimanje divljih afričkih životinja
- savane istočne i južne Afrike
- malarija

<u>Kenija</u>

- NP Jezero Nakuru
- NP Kenya
- NP Tsavo
- rezervat Masai Mara
- Mombasa

<u>Tanzanija</u>

- Kilimanjaro
- NP Serengeti
- rezervat Ngorongoro
- otok Zanzibar

<u>Uganda</u>

- NP Ruwenzori

Južnoafrička Republika

- NP Addo Elephant
- NP Kruger

<u>Sejšeli</u>

- elitni kupališni turizam

PORTUGAL

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska obilježja Europe
- pokazati na geografskoj karti šest turističkih regija Europe
- odrediti geografski položaj Portugala i pripadajućih mu otočnih skupina
- objasniti turističko-geografska obilježja Portugala
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Portugalu koristeći tablicu
- odrediti osnovne turističke regije i najvažnije destinacije Portugala
- pokazati na geografskoj karti turističke regije i destinacije Portugala

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; D. Spevec, Porto, Geografski horizont 1/2009, HGD, Zagreb, 2009.; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

- Objasniti geografska obilježja Europe. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti Europe pokazuju njezinih šest turističkih regija. Moguća uvodna pitanja: Koje su turistički najznačanije europske države? Koje vrste turizma one razvijaju? Koje su turistički slabije razvijene države Europe?
- Europske sredozemne države učenici pokazuju na zidnoj karti. Po čemu je poznat Portugal? Koje je bilo najslavnije doba portugalske povijesti? Što je Fatima?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju Pirenejski poluotok, Portugal i pripadajuće mu otočne skupine Azore i Madeiru. Objasniti geografska obilježja Portugala. Kada se i kako Portugal uključio u velika geografska otkrića? Koji su bili najpoznatiji portugalski moreplovci? Koje su današnje samostalne države širom svijeta bile nekadašnje portugalske kolonije?
- Učenici u svoje bilježnice skiciraju slijepu kartu Portugala i označavaju 4 najvažnije turističke regije.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Lisabon i rijeku Tejo. Ucrtavaju ga u svoje slijepe karte. Koristeći fotografije na 126. str. udžbenika izvojiti najvažnija turistička odredišta Lisabona i okolice. Tko je bio Vasco da Gama? Po čemu je poznat Estoril?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju regiju Algarve. Objasniti razloge turističke razvijenosti te regije. Izvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta, koja učenici bilježe u svoje slijepe karte.
- Objasniti turistička obilježja i najvažnije destinacije regije Beira Litoral. Učenici Coimbru i Fatimu bilježe u svoje slijepe karte. Istaknuti i nekoliko osnovnih obilježja Porta. Učenici ga bilježe u svoje slijepe karte.
- Na zidnoj karti učenici pokazuju najznačajnije otoke Azora. Kako je tektonika utjecala na nastanak Azora? Zašto su ti otoci bili vrlo važni u vrijeme velikih geografskih otkrića? Objasniti turističke znamenitosti te otočne skupine.
- Opisati najvažnija turistička obilježja Madeire.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije iz udžbenika ponoviti najvažnije činjenice o turizmu Portugala.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom portugalskom turističkom odredištu.

Prijedlog

• Sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.

PORTUGAL

<u>Europa</u>

- turistički najjači dio svijeta

<u>Portugal</u>

- Pirenejski poluotok i atlantski otoci
- doba velikih geografskih otkrića

<u>Lisabon</u>

- Eremitski samostan
- Alfama
- Estoril

<u>Algarve</u>

- najosunčaniji dio države
- Lagos i Sagres

Beira Litoral

- svetište Fatima

<u>Porto</u>

<u>Azori</u>

- vulkanski otoci
- Angra do Heroismo

Madeira

- Funchal

ŠPANJOLSKA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografsko-turistička obilježja Španjolske
- odrediti i imenovati glavne turističke regije Španjolske
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Španjolskoj posljednjih desetak godina koristeći tablicu
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Španjolske
- objasniti turističke mogućnosti Andore
- pokazati na geografskoj karti najznačajnije destinacije Španjolske i Andoru

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; M. Biruš, Cordoba nekad i danas, Geografski horizont 2/2008, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2008.; A. Lukić, "Konfekcijski turizam" Lloret de Mara, Geografski horizont 1/1998, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1998.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Španjolsku, njoj susjedne države i mora koja je okružuju. Moguća uvodna pitanja: Po čemu je poznata Španjolska? U kojim je još državama širom svijeta španjolski službeni jezik? Zašto? Što je korida? Što je Španjolska po državnom uređenju?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti geografsko-turistička obilježja Španjolske. Koje su najveće turističke prednosti Španjolske? Ima li ta država i kakve turističke mane? Učenici u svoje bilježnice crtaju slijepu kartu Španjolske. Koristeći UNESCO-ov popis na kraju udžbenika s učenicima analizirati najznačajnija španjolska mjesta na toj listi.
- Koristeći tablicu na 129. str. udžbenika s učenicima analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Španjolskoj posljednjih desetak godina. Koju državu posjećuje veći broj turista, a koja ima veće prihode od Španjolske?
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju glavne turističke regije Španjolske. Te regije učenici označavaju u svojim slijepim kartama.
- Koji je najpoznatiji grad mediteranske regije? Objasniti glavne turističke znamenitosti Barcelone. Izdvojiti znamenitosti i ostalih turističkih odredišta mediteranske Španjolske: Valencije, Elchea, Malage, Baleara... Navedena odredišta učenici bilježe u svoje slijepe karte.
- Na zidnoj karti učenici pokazuju atlantsku regiju Španjolske, s glavnim destinacijama. Objasniti znamenitosti Seville, Cordobe, Granade, Santiaga de Compostele, Altamire i Kanarskih otoka. Zašto je baš na jugu Španjolske ostalo puno arapskih građevina (Alhambra, Mesquita...)? Što se nalazi u spilji Altamiri? Kako su nastali Kanarski otoci? Učenici navedena odredišta bilježe u svoje slijepe karte.
- Izdvojiti znamenitosti unutrašnje Španjolske i posebno objasniti Madrid i kraljevske dvorce. Objasniti osobitosti Pireneja i Andore. Kakve se vrste turizma razvijaju na Pirenejima? Navedena odredišta učenici bilježe u svoje slijepe karte.

Zaključni dio sata

• Koristeći problemska pitanja i fotografije iz udžbenika, ponoviti najvažnije činjenice o turističkim obilježjima Španjolske.

Domaća zadaća

• Svakom učeniku odabrati jedno španjolsko mjesto s UNESCO-va popisa kako bi o tome napisao kraći esej. Pri pisanju eseja koristiti dodatnu literaturu, a osobito internetsku stranicu http://whc. unesco.org/en/list.

Prijedlog

• Pogledati dokumentarni film o turističkim znamenitostima Španjolske.

Plan ploče/prozirnice

ŠPANJOLSKA

- četrdesetak lokaliteta na UNESCO-voj listi
- obale Sredozemlja i Atlantika
- maurska arhitektura na jugu
- prošlost kolonijalne velesile
- 2. u svijetu po prihodima i broju turističkih dolazaka
- Barcelona
- Lloret de Mar
- Valencia
- Malaga
- Baleari
- Sevilla
- Cordoba
- Granada: tvrđava Alhambra
- Santiago de Compostela
- Kanarsko otočje
- Madrid
- Pireneji
- državica Andora

MEDITERANSKA I ATLANTSKA OBALA FRANCUSKE

Obrazovna postignuća

- objasniti turističko-geografska obilježja Francuske
- analizirati kretanje stranih turističkih dolazaka u Francuskoj posljednjih desetak godina koristeći tablicu
- odrediti i imenovati šest turističkih regija Francuske
- pokazati na geografskoj karti šest turističkih regija Francuske
- objasniti obilježja francuske mediteranske obale
- izdvojiti turističke znamenitosti francuske mediteranske obale
- objasniti obilježja atlantske obale Francuske
- odrediti i imenovati najznačajnije destinacije atlantske obale Francuske
- pokazati na geografskoj karti najznačajnija turistička odredišta mediteranske i atlantske obale Francuske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Francusku, mora koja je okružuju i njoj susjedne države. Moguća uvodna pitanja: Koje su turističke znamenitosti Francuske? U
kojim je još državama francuski jezik službeni? Zašto?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti najvažnija turističko-geografska obilježja Francuske. Uz nastavnikovu pomoć učenici na karti svijeta pokazuju značajnije francuske prekomorske teritorije. S učenicima analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Francuskoj u posljednjih desetak godina koristeći tablicu na 134. str. udžbenika.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju šest turističkih regija Francuske.
- Objasniti najvažnija obilježja francuske mediteranske obale. Učenici na zidnoj karti pokazuju najpoznatija odredišta Azurne obale. Koje se čuvene manifestacije odvijaju u destinacijama Azurne obale?
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju obalu pokrajine Languedoc-Roussillon. Izdvojiti razlike između te i Azurne obale. Opisati znamenitosti Arlesa, Avignona i Carcassonnea.
- Objasniti najvažnija obilježja atlantske obale Francuske. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju glavna odredišta te obale. Za svako odredište nastavnik objašnjava glavne znamenitosti. Koristeći fotografiju na 138. str. udžbenika s učenicima analizirati nastanak klifa u mjestu Etretat. Kako nastaju klifovi? Po čemu je u povijesti poznata Normandija? Tko je bio Vilim Osvajač?

Zaključni dio sata

• Koristeći fotografije i karte iz udžbenika ponoviti najvažnija obilježja mediteranske i atlantske obale Francuske.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Prijedlog

• Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

MEDITERANSKA I ATLANTSKA OBALA FRANCUSKE

- prekomorski teritoriji
- po broju turističkih dolazaka prva država svijeta
- tridesetak lokaliteta na UNESCO-voj listi
- gastronomija i svjetska vina
- šest turističkih regija

1. Mediteranska obala

- Azurna obala
- Cannes
- Monaco
- St. Tropez
- Nica
- otok Korzika
- obala Languedoc-Roussillona
- Arles, Avignon, Carcassone

2. Atlantska obala

- Biarritz
- Bordeaux
- La Rochelle
- St. Malo
- Normandija

41. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

UNUTRAŠNJOST FRANCUSKE

Obrazovna postignuća

- izdvojiti i objasniti turistička obilježja francuskih Alpa
- odrediti i imenovati najvažnije turističke destinacije francuskih Alpa
- opisati turistička obilježja Pireneja
- odrediti i imenovati najvažnija turistička odredišta Pireneja
- opisati turistička obilježja Centralnog masiva
- odrediti i imenovati najvažnija turistička odredišta Centralnog masiva
- opisati turistička obilježja Pariza i njegove okolice
- izdvojiti i opisati najveće turističke znamenitosti Pariza i njegove okolice

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

- Ponoviti gradivo prethodnog sata.
- Slajd 1 moguća uvodna pitanja: Koje su osnovne turističke regije Francuske? Koje su poznatije znamenitosti u unutrašnjem dijelu Francuske? Što su Versailles, Louvre i Notre Dame? Koje se velike sportske manifestacije odvijaju u Francuskoj?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 2 učenici uz kartu Alpa objašnjavaju taj prostor i glavna odredišta.
- Slajdovi 3 do 7 izdvojiti odredišta i opisati glavne atrakcije francuskih Alpa.
- Slajd 8 geografska karta Pireneja.
- Slajdovi 9 do 12 objasniti zanimljivosti Pireneja.
- Slajd 13 geografska karta Centralnog masiva.
- Slajdovi 14 i 15 analizirati turističko-geografska obilježja Centralnog masiva.
- Slajd 16 geografska karta Pariškog bazena.
- Slajdovi 17 do 21 razgovarati s učenicima o atrakcijama Pariza.
- Slajd 22 vinske regije Francuske.
- Slajdovi 23 i 24 opisati turističke osobitosti dvoraca u dolini rijeke Loire.
- Slajd 25 glavne sportske manifestacije u Francuskoj, s naglaskom na Tour de France.
- Slajd 26 Plan ploče.

Zaključni dio sata

• Koristeći slajdove i problemska pitanja ponoviti najvažnije pojmove ove nastavne jedinice.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o nekoj od znamenitosti unutrašnjosti Francuske.

Prijedlog

• Nastavni sat održati na standardni način.

UNUTRAŠNJOST FRANCUSKE

3. Francuske Alpe

- NP Vanoise
- Chamonix
- Grenoble
- Albertville
- brojne toplice

4. Pireneji

- brojna lječilišta
- Lourdes

Centralni masiv

- ugasli vulkani
- Vichy

6. Pariz i okolica

- Louvre
- Versailles
- Ile de la Cite
- dvorci u dolini Loire
- vinogradi Champagne
- brojna sportska natjecanja

44. NASTAVNA JEDINICA-POWERPOINT PREZENTACIJA

ITALIJA

Obrazovna postignuća

- objasniti turističko-geografska obilježja Italije
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Italiji koristeći tablicu
- odrediti i imenovati glavne turističke regije Italije
- izdvojiti i imenovati najposjećenija turistička odredišta Italije
- pokazati na karti glavne turističke regije i destinacije Italije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

Ponoviti prethodno naučeno gradivo. Učenici na zidnoj karti pokazuju Italiju, susjedne države i
mora koja je okružuju. Moguća uvodna pitanja: Kako se zove poluotok na kojem se nalazi Italija?
Kako su nastale Alpe? Koje su najveće turističke znamenitosti Italije? Što je i kada je bio osnovan
Vatikan?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 1 s učenicima analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Italiju.
- Slajd 2 objasniti tri osnovne geografske regije Italije.
- Slajdovi 3 do 5 izdvojiti turističke destinacije Ligurskog primorja.
- Slajdovi 6 i 7 objasniti osobitosti gradova Toskane, s naglaskom na Pisu i Firencu.
- Slajd 8 uz kartu objasniti glavna odredišta Tirenskog primorja.
- Slajdovi 9 do 11 učenici objašnjavaju turističke znamenitosti antičkog Rima.
- Slajdovi 12 i 13 izdvojiti atrakcije Vatikana, s naglaskom na baziliku i Sikstinsku kapelu.
- Slajd 14 atrakcije Napulja i Pompeja.
- Slajdovi 15 i 16 analizirati obilježja i znamenitosti Sicilije, Sardinije i Liparskih otoka.
- Slajd 17 učenici na karti pokazuju Jadransku turističku regiju.
- Slajd 18 znamenitosti San Marina.
- Slajdovi 19 do 21 atrakcije Riminija, Ravene i Venecije.
- Slajdovi 22 do 24 objasniti zanimljivosti Alpske regije.
- Slajd 25 atrakcije Padske nizine.
- Slajd 26 Plan ploče.

Zaključni dio sata

Koristeći slajdove i problemska pitanja, ponoviti najvažnije činjenice o turizmu Italije.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom talijanskom mjestu s UNESCO-ve liste svjetske baštine.

Prijedlog

- Pogledati dokumentarni film o Italiji.
- Nastavni sat održati na standardni način.

ITALIJA

3 geografske regije

- Alpe, Padska nizina i Apenini
- 40-tak lokaliteta na listi UNESCO-a
- 2007.: 44 milijuna stranih turističkih dolazaka

Ligursko primorje

- San Remo

<u>Toskana</u>

- Pisa
- Firenca

Tirensko primorje

- Rim
- Vatikan
- Napulj

otoci Sardinija i Sicilija

Jadransko primorje

- Rimini
- Ravena
- Venecija

<u>Alpe</u>

- brojna jezera
- Gardaland
- skijališni centri
- gradovi Padske nizine

GRČKA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski položaj Grčke i imenovati najvažnije otoke
- objasniti najznačajnija geografska i turistička obilježja Grčke
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka posljednjih desetak godina u Grčkoj koristeći tablicu
- izdvojiti i imenovati najposjećenija turistička odredišta Grčke
- objasniti najvažnije turističke znamenitosti Grčke
- pokazati na geografskoj karti najposjećenija grčka turistička odredišta

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, rada na tekstu, neizravna i izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Grčku, susjedne države, važnije poluotoke i otoke. Moguća uvodna pitanja: Što učenici znaju o antičkoj Grčkoj? Kako su izgledale staroantičke olimpijske igre? Koje je vjere glavnina grčkog stanovništva danas?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti najvažnija geografska obilježja Grčke. Kakvu klimu ima Grčka?
- Koristeći tablicu na 148. str. udžbenika s učenicima analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Grčkoj između 1995. i 2007. godine. Koje su prednosti, a koji nedostaci Grčke za razvoj turizma? Izdvojiti nekoliko značajnijih grčkih lokaliteta na UNESCO-voj listi.
- Učenici u svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Grčke s nekoliko poznatijih otoka.
- Na zidnoj karti Europe učenici pokazuju poluotok Atiku i glavni grad Atenu. Koristeći fotografiju na 149. str. udžbenika s učenicima analizirati Akropolu. Tko ju je dao sagraditi? Čiji su se hramovi tu nalazili? S učenicima porazgovarati o Maratonu, Termopilima i Delfima. Navedene lokalitete učenici mogu označiti u svojim slijepim kartama.
- Koristeći sliku na 150. str. udžbenika objasniti obilježja Meteore. Zašto su monasi živjeli na tako nepristupačnim mjestima? Objasniti znamenitost klanca Vikos.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju poluotoke Peloponez i Halkidiku. Što učenici znaju o drevnoj Mikeni, Sparti, olimpijskim igrama...? Objasniti najvažnije znamenitosti Halkidike i Soluna. Tko su bili Ćiril i Metod? Navedena odredišta učenici bilježe u svojim slijepim kartama.
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju turistički najznačajnije grčke otoke. Što učenici znaju o kretskoj civilizaciji? Tko su ivanovci? Po čemu je poznat Hipokrat? Čiji je dom bila Itaka? Objasniti znamenitosti ostalih otoka. Navedene otoke učenici bilježe u svoje slijepe karte.

Zaključni dio sata

• Učenici na zidnoj karti pokazuju najznačajnija grčka turistička odredišta. Uz nastavnikovu pomoć navode glavne znamenitosti tih odredišta.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Priiedlog

• Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

GRČKA

- najrazvedenija europska država
- više od 3000 otoka
- ostaci grčke i bizantske arhitekture
- 17 lokaliteta je na listi UNESCO-a
- 2007.: 17.5 milijuna stranih turističkih dolazaka

<u>Atena</u>

- Akropola

<u>Delfi</u>

<u>Meteora</u>

<u>Peloponez</u>

- Sparta
- Mikena
- Olimpija
- sveta gora Atos
- Solun
- Kreta
- Rodos
- Samos
- Lesbos
- Krf

BUGARSKA I RUMUNJSKA

Obrazovna postignuća

- odrediti prostor jugoistočne Europe
- pokazati na geografskoj karti države jugoistočne Europe
- objasniti najvažnija turistička obilježja Srbije, Crne Gore, Albanije, Makedonije i Bosne i Hercegovine
- izdvojiti najvažnija geografska i turistička obilježja Bugarske
- odrediti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Bugarske
- izdvojiti najvažnija geografska i turistička obilježja Rumunjske
- odrediti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Rumunjske
- pokazati na karti glave turističke destinacije Bugarske i Rumunjske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti Europe pokazuju države jugoistočne Europe. Moguća uvodna pitanja: Kakvo je gospodarsko i političko stanje u jugoistočnoj Europi? Koje su od navedenih država u Europskoj uniji? Pod čijom je vlašću bio taj prostor do početka 20. stoljeća? Kakvo su državno uređenje imale te države do početka 1990-ih?

Glavni dio sata-obrada

- Koristeći fotografije na 152. i 153. str. udžbenika opisati glavna turistička obilježja Srbije, Crne Gore, Albanije, Makedonije i Bosne i Hercegovine.
- Objasniti geografska obilježja Bugarske. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju najvažnija turistička odredišta Bugarske. Objasniti glavne znamenitosti navedenih mjesta. Tko su bili Tračani? Koje je vjere glavnina stanovnika Bugarske?
- Objasniti najvažnija geografska obilježja Rumunjske. Učenici na zidnoj karti pokazuju najposjećenija turistička odredišta Rumunjske. Objasniti glavne znamenitosti navedenih destinacija. Tko je bio Bram Stoker? Što učenici znaju o legendi o Drakuli? Tko je bio N. Ceausescu?

Zaključni dio sata

• Odgovoriti na pitanja u udžbeniku na str. 153., 155. i 156.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom turističkom odredištu jugoistočne Europe.

Prijedlog

• Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

BUGARSKA I RUMUNJSKA

jugoistočna Europa

- veliki gospodarski i politički problemi
- malen broj turista

<u>Bugarska</u>

- planina Balkan
- crnomorsko primorje
  - Varna
  - Burgas
  - Nesebar
  - "Dolina ruža"
  - Rilski manastir
  - Sofija

Rumunjska

- Karpati (NP Retezat, Drakulin dvorac Bran)
- obale Dunava
- crnomorska obala (Mamaia, Mangalia)
- Bukurešt

ALPSKI TURIZAM

Obrazovna postignuća

- odrediti obilježja alpskog turizma
- objasniti osnovna obilježja Alpa
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u alpskim državama od 1995. do 2007. godine koristeći tablicu
- objasniti turistička obilježja Švicarske
- odrediti i imenovati glavne švicarske turističke destinacije
- objasniti turistička obilježja Austrije
- odrediti i imenovati glavne austrijske turističke destinacije
- objasniti turistička obilježja Slovenije
- odrediti i imenovati glavna turistička odredišta Slovenije
- pokazati na geografskoj karti najvažnije alpske turističke destinacije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

 metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, izravna grafička, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; D. Pejnović, Nacionalni park Hohe Tauern, Geografski horizont 1/1997, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1997.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

- Učenici na zidnoj karti pokazuju Alpe i navode sve države kroz koje se one protežu. Moguća uvodna pitanja: Kako su nastale Alpe? Koje države se većim dijelom teritorija nalaze na Alpama? Koja smo značajnija turistička odredišta na Alpama spominjali u Francuskoj i Italiji? Koje se vrste turizma razvijaju u alpskim državama?
- Koristeći tablicu na 157. str. udžbenika s učenicima analizirati kretanje broja stranih turista u alpskim državama.

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju Švicarsku i njoj susjedne države. Objasniti osnovna turistička obilježja Švicarske. Što je simbol Švicarske i zašto? Koje sve međunarodne organizacije imaju svoje sjedište u toj državi? Učenici u svoje bilježnice ucrtavaju slijepe karte te alpske države.
- U svojim atlasima učenici pronalaze najviše vrhove švicarskih Alpa. Najznačajnije vrhove bilježe u svojim slijepim kartama.
- Odrediti najznačajnija turistička odredišta Švicarske i objasniti njihove turističke zanimljivosti. Obavezno spomenuti nekoliko švicarskih lokaliteta na UNESCO-voj listi, Švicarski nacionalni park, Davos, Sankt Moritz, Ženevu, Zürich i Bern. Navedena odredišta učenici bilježe u svoje slijepe karte. Zašto Švicarska ima samo jedan nacionalni park?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Austriju i njoj susjedne države. Izdvojiti glavna turistička obilježja te države. Kako je austrijska povijest povezana s hrvatskom? Ponoviti nekoliko osnovnih činjenica o Habsburgovcima.
- Odrediti najvažnija austrijska turistička odredišta. Učenici ih pokazuju na zidnoj karti, a nastavnik objašnjava njihove znamenitosti. Svakako spomenuti najpoznatija skijališta, toplice, Beč, Salzburg i pojedine lokalitete na UNESCO-voj listi.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Sloveniju. Izdvojiti turistička obilježja Slovenije i njena najznačajnija odredišta: planinska odredišta, Postojnsku jamu, Škocjanske jame i Ljubljanu. Učenici navedena odredišta pokazuju na zidnoj karti.

• S učenicima pročitati i analizirati tekst o turizmu Lihtenštajna na 158. str. udžbenika. Moguća pitanja za raspravu: Gdje se nalazi ta državica? Čime se bavi njezino stanovništvo? Pronaći i pokazati Lihtenštajn na zidnoj karti.

Zaključni dio sata

 Koristeći problemska pitanja i fotografije u udžbeniku učenici objašnjavaju obilježja turizma u alpskim državama.

Domaća zadaća

• Napisati esej o nekom od turističkih odredišta spomenutih na satu.

Prijedlog

- Pogledati dokumentarni film o Alpama i alpskom turizmu.
- Održati sat koristeći PowerPoint prezentaciju

Plan ploče/prozirnice

ALPSKI TURIZAM

<u>Švicarska</u>

- 9 lokaliteta na listi UNESCO-a
- planinski vrhovi: Matterhorn...
- Švicarski nacionalni park
- zimska središta: Davos, Sankt Moritz, Zermatt...
- Lausanne
- Ženeva
- Bern

<u>Austrija</u>

- skijališni centri: Insbruck, Kitzbühl, Schladming...
- Beč
- Salzburg
- spilja Eisriesenwelt
- lokaliteti na UNESCO-voj listi

<u>Slovenija</u>

- planinska odredišta: Bovec, Kranjska Gora, Planica...
- Ljubljana
- Postojnska jama
- Škocjanske jame
- brojne toplice

MAĐARSKA I SLOVAČKA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska i turistička obilježja Mađarske
- izdvojiti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Mađarske
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Mađarskoj koristeći tablicu
- objasniti geografska i turistička obilježja Slovačke
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Slovačke
- pokazati na karti glavne turističke destinacije Mađarske i Slovačke

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

 Ponoviti gradivo prethodnog sata. Moguća uvodna pitanja: Koje bi bile turističke prednosti Mađarske, a koje Slovačke? Kako je nastalo jezero Balaton? Što je Požun? Kakve su povijesne veze Hrvatske sa Slovačkom, a kakve s Mađarskom?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju Mađarsku i njoj susjedne države, a zatim u svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Mađarske. Objasniti osnovna geografska obilježja te podunavske države. S učenicima analizirati najvažnija turistička obilježja Mađarske. Koja su poznatija mađarska jela i vina? Kako prirodna osnova utječe na turističku ponudu te države?
- Koristeći tablicu na 162. str. udžbenika analizirati kretanje stranih turističkih dolazaka u Mađarskoj od 1995. do 2007. godine.
- Objasniti turističke znamenitosti Budimpešte, brojnih toplica i Balatona. Kakvog je postanka to jezero? Navedene destinacije učenici bilježe u svoje slijepe karte.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Slovačku i njoj susjedne države, a zatim u svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Slovačke. Objasniti najvažnija geografska obilježja Slovačke. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju najvažnije slovačke planine. Izdvojiti glavne destinacije i njihove zanimljivosti. Učenici najznačajnija odredišta bilježe u svoje slijepe karte.

Zaključni dio sata

 Koristeći fotografije i karte iz udžbenika ponoviti najvažnije turističke značajke Mađarske i Slovačke.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom turističkom odredištu spomenutom na satu.

Prijedlog

- Pogledati dokumentarni film o Mađarskoj ili Češkoj.
- Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

MAĐARSKA I SLOVAČKA

<u>Mađarska</u>

- 4/5 države su nizine
- 8 lokaliteta na listi UNESCO-a
- BudimpeštaHungaroring
- brojne toplice
- Balaton
- gastronomija

<u>Slovačka</u>

- 2/3 teritorija su Karpati
- Visoke Tatre
- Niske Tatre
- NP Slovački krš
- toplice Pieštany
- Bratislava
- srednjovjekovni gradovi

51. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

ČEŠKA I POLJSKA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografska i turistička obilježja Češke
- izdvojiti i imenovati najznačajnije turističke destinacije Češke
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Češkoj koristeći tablicu
- objasniti geografska i turistička obilježja Poljske
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Poljske
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Poljskoj koristeći tablicu
- pokazati na karti glavne turističke destinacije Češke i Poljske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; A. Vodvarka, Češka - srednjoeuropska država u tranziciji, Geografski horizont 1/1996, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 1996.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002., računalo, LCD projektor

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti prethodno gradivo. Moguća uvodna pitanja: Koje su najveće turističke znamenitosti Češke, a koje Poljske? Kakve su povijesne veze Hrvatske s Češkom, odnosno Poljskom? Što je Auschwitz?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 1 geografska karta Češke.
- Slajd 2 objasniti regije Češke i s učenicima analizirati broj stranih turističkih dolazaka u tu državu.
- Slajdovi 3 i 4 objasniti obilježja i odredišta zapadnih dijelova Češke, s naglaskom na Krkonoše i toplice Karlovy Vary.
- Slajd 5 znamenitosti Praga.
- Slajd 6 opisati obilježja Konopišta.
- Slajd 7 znamenitosti Plzena.
- Slajd 8 učenici na karti objašnjavaju Moravsku zavalu.
- Slajdovi 9 i 10 objasniti destinacije Moravske.
- Slajd 11 najaviti Poljsku.
- slajd 12 s učenicima analizirati geografsko-turistička obilježja Poljske i kretanje stranih turističkih dolazaka u toj državi.
- Slajd 13 objasniti obilježja Bjalovješke šume.
- Slajdovi 14 i 15 planinska turistička odredišta Poljske, detaljnije objasniti Zakopane.
- Slajd 16 baltička obala Poljske.
- Slajd 17 glavno vjersko odredište Poljske.
- Slajdovi 18 i 19 najvažniji gradovi Poljske.
- Slajdovi 20 i 21 među dvorcima Poljske naglasak izdvojiti Torun i Malbork.
- Slajd 22 razgovarati s učenicima o holokaustu, posebice o Auschwitzu.
- Slajd 23 uz kartu učenici navode glavna odredišta Poljske.
- Slajd 24 Plan ploče.

Zaključni dio sata

• Koristeći slajdove i problemska pitanja ponoviti najvažnije činjenice o turističkim odredištima Češke i Poljske.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom od navedenih turističkih odredišta Češke i Poljske.

Prijedlog

- Pogledati dokumentarni film o Češkoj, ili Poljskoj.
- Nastavni sat održati na standardni način.

ČEŠKA I POLJSKA

<u>Češka</u>

- 12 lokaliteta na UNESCO-voj listi
- Češka zavala
- Krkonoše
- Karlovy Vary
- Prag
- dvorac Konopište
- Moravska zavala
- Olomouc
- Brno

<u>Poljska</u>

- uglavnom nizinska država
- 13 lokaliteta na UNESCO-voj listi
- NP Bjalovješka šuma
- Tatre
- Zakopane
- obala Baltika
- Czestochowa
- Krakov
- Varšava
- dvorac Malbork
- Auschwitz

NJEMAČKA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska obilježja Njemačke
- opisati najvažnija turistička obilježja Njemačke
- analizirati kretanje stranih turističkih dolazaka u Njemačkoj od 1995. do 2007. godine koristeći tablicu
- izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta Njemačke i opisati njihove turističke privlačnosti
- pokazati na karti najznačajnija turistička odredišta Njemačke

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti prethodno naučeno gradivo. Učenici na zidnoj karti pokazuju Njemačku, njoj susjedne države, važnije rijeke i jezera. Moguća uvodna pitanja: Kakav bi turistički saldo mogla imati Njemačaka? Kako gospodarska razvijenost Njemačke utječe na njenu turističku ponudu? S kojim su turističkim odredištima Njemačke učenici upoznati? Što je Oktoberfest? Tko je bio Martin Luther? Kako je nakon 2. svjetskog rata bila podijeljena Njemačka?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti geografska obilježja Njemačke. Koji su dijelovi Njemačke povoljniji za razvoj turizma?
- Koristeći tablicu na 172. str. udžbenika s učenicima analizirati kretanje stranih turističkih dolazaka u Njemačkoj. Zašto Njemačka ima negativan turistički saldo? Koje sve države najviše posjećuju njemački turisti? Izdvojiti i opisati turistička obilježja Njemačke. S učenicima analizirati značajnija njemačka mjesta na UNESCO-voj listi. Uz nastavnikovu pomoć učenici ih pokazuju na zidnoj karti.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju obale Sjevernog i Baltičkog mora s važnijim otocima. Objasniti izgled tih obala, izdvojiti i imenovati najznačajnija turistička odredišta i opisati njihove zanimljivosti.
- Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti pokazuju jezera Chiemsee, Bodensee, gorje Eifel, te rijeke Dunav, Rajnu i Labu. Istaknuti glavne zanimljivosti navedenih odredišta. Koje se sve vrste turizma odvijaju na navedenim odredištima?
- Koja su najpoznatija njemačka skijališta? Učenici na zidnoj karti pokazuju Garmisch-Partenkirchen, Oberstdorf, Berchtesgaden...
- Izdvojiti najpoznatije toplice. S učenicima pročitati tekst o Aachenskoj katedrali na 175. str. udžbenika. Učenici pokazuju Aachen na zidnoj karti. Tko je bio Karlo Veliki? Što je neobično u toj katedrali?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju München, Frankfurt na Majni, Köln, Potsdam, Berlin... Objasniti važnije turističke atrakcije navedenih odredišta. Kako je nakon 2. svjetskog rata bio podijeljen Berlin? Zašto?

Zaključni dio sata

 Koristeći fotografije i karte iz udžbenika ponoviti najvažnija turistička obilježja i odredišta Njemačke.

Domaća zadaća

 Napisati kraći esej o jednom turističkom odredištu Njemačke, ili o jednom njemačkom mjestu s UNESCO-ve liste.

Prijedlog

- Pogledati dokumentarni film o Njemačkoj.
- Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

Plan ploče/prozirnice

NJEMAČKA

- uz SAD najjača emitivna država svijeta
- 2007.: 24 milijuna turističkih dolazaka
- 33 lokaliteta na UNESCO-voj listi

obale Sjevernog i Baltičkog mora

- Bremen, Hamburg, Kiel

brojna jezera

- Chiemsee, Bodensee, vulkanska u gorju Eifel...

obale rijeke Rajne

- brojni dvorci, povijesni gradovi, vinogradi, biciklističke staze
- 350 toplica
- 300 zimskih odredišta
- München
- Frankfurt na Majni
- Wittenberg
- Berlin

BELGIJA I NIZOZEMSKA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska i turistička obilježja Belgije
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Belgiji koristeći tablicu
- izdvojiti i imenovati najvažnija belgijska turistička odredišta i njihove atrakcije
- objasniti geografska i turistička obilježja Nizozemske
- analizirati kretanje broja stranih turističkih dolazaka u Nizozemskoj koristeći tablicu
- izdvojiti i imenovati najvažnija nizozemska turistička odredišta i njihove atrakcije
- pokazati na geografskoj karti glavna turistička odredišta Belgije i Nizozemske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; B. Dubljević, Nizozemska - zemlja ravnih horizonata, Geografski horizont 1-2/2000, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

llvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Belgiju, Nizozemsku i njima susjedne države. Moguća uvodna pitanja: Po čemu je Belgija, a po čemu Nizozemska poznata u svijetu? Koji su simboli Belgije, a koji Nizozemske? Što su polderi?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti najvažnija geografska obilježja Belgije. Uz nastavnikovu pomoć učenici na zidnoj karti
  pokazuju tri geografske cjeline Belgije. Istaknuti najznačajnije belgijske lokalitete na UNESCO-voj
  listi. S učenicima analizirati broj stranih turističkih dolazaka u Belgiji koristeći tablicu na 177. str.
  udžbenika.
- Koje organizacije imaju svoje sjedište u Bruxellesu? Izdvojiti i imenovati ostale znamenitosti toga grada. Što je Atomium?
- Pročitati i s učenicima proanalizirati tekst o Waterloou na 177. str. udžbenika. Tko je tu bio konačno poražen? Što se zatim dogodilo s Napoleonom?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Antwerpen, Mechelen, Oostende, Blankenberg, Brugge i Ardene. Objasniti najveće atrakcije navedenih turističkih odredišta.
- Objasniti osnovna geografska obilježja Nizozemske. Što nam govori ime te države? Što su polderi?
   Opisati obilježja pokrajine Flevoland. Navesti nizozemske lokalitete na listi UNESCO-a povezane s isušivanjem.
- Koristeći tablicu na 178. str. udžbenika učenici analiziraju broj stranih turističkih dolazaka u Nizozemskoj.
- Na zidnoj karti učenici pokazuju najvažnija turistička odredišta Nizozemske: Amsterdam, Rotterdam, Scheveningen... Koristeći fotografije na 179. i 180. str. udžbenika objasniti glavne znamenitosti navedenih odredišta.

Zaključni dio sata

• Ponoviti najvažnije turističke značajke Belgije i Nizozemske koristeći fotografije iz udžbenika i problemska pitanja.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednom turističkom odredištu Belgije ili Nizozemske.

Priiedlog

- Pogledati dokumentarni film o Belgiji ili Nizozemskoj.
- Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

BELGIJA I NIZOZEMSKA

<u>Belgija</u>

- 9 lokaliteta na UNESCO-voj listi
- 2007.: 7 milijuna stranih turističkih dolazaka
- Bruxelles
- Waterloo
- Antwerpen
- belgijska ljetovališta
- Ardeni

<u>Nizozemska</u>

- polderi i Flevoland
  2007.: 11 milijuna stranih turističkih dolazaka
- Amsterdam
- Rotterdam
- cvjetni krajolici
- Scheweningen

56. NASTAVNA JEDINICA- POWERPOINT PREZENTACIJA

UJEDINJENO KRALJEVSTVO I REPUBLIKA IRSKA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski smještaj, geografski položaj i upravne jedinice Ujedinjenog Kraljevstva
- objasniti geografsko-turistička obilježja Ujedinjenog Kraljevstva
- izdvojiti najvažnija turistička odredišta Ujedinjenog Kraljevstva s njihovim zanimljivostima
- odrediti geografski smještaj i geografski položaj Republike Irske
- objasniti geografska i turistička obilježja Republike Irske
- izdvojiti glave turističke destinacije Republike Irske i njihove zanimljivosti
- pokazati na geografskoj karti glavna odredišta Ujedinjenog Kraljevstva i Republike Irske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, demonstracije, neizravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; računalo, LCD projektor i Internet

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

- Ponoviti prethodno naučeno gradivo. Učenici na zidnoj karti pokazuju Ujedinjeno Kraljevstvo i Republiku Irsku. Uz nastavnikovu pomoć istaknuti upravne dijelove Ujedinjenog Kraljevstva.
- Slajd 1 moguća uvodna pitanja: Kakvo je državno uređenje Ujedinjenog Kraljevstva? Što učenici znaju o kolonijalnoj prošlosti Kraljevstva? Koji su simboli Ujedinjenog Kraljevstva, a koji Republike Irske? Što je Stonehenge?

Glavni dio sata-obrada

- Slajd 2 objasniti dijelove i državno uređenje Ujedinjenog Kraljevstva.
- Slajd 3 karta i osnovna obilježja Engleske.
- Slajdovi 4 do 9 uz razgovor s učenicima analizirati turističke znamenitosti Londona.
- Slajd 10 Engleska je poznata po brojnim dvorcima.
- Slajdovi 11 do 16 imenovati ostala turistička odredišta Engleske, posebno izdvojiti Stonehenge, Liverpool i kupališne gradove.
- Slajd 16 znamenitosti Walesa.
- Slajdovi 18 do 22 turističko-geografska obilježja Škotske s najpoznatijim destinacijama Loch Ness i Edinburgh.
- Slajdovi 23 do 25 znamenitosti Sjeverne Irske, uz analizu tamošnjeg političkog stanja.
- Slajd 26 geografska karta Republike Irske s najvažnijim destinacijama.
- Slajdovi 27 do 31 izdvojiti turistička obilježja i odredišta Republike Irske.
- Slajd 32 Plan ploče.

Zaključni dio sata

Koristeći slajdove i problemska pitanja ponoviti najvažnije činjenice o turizmu Ujedinjenog Kraljevstva i Republike Irske.

Domaća zadaća

Napisati kraći esej o jednom od odredišta navedenih država.

Priiedlog

- Pogledati dokumentarni film o Ujedinjenom Kraljevstvu ili Republici Irskoj.
- Nastavni sat održati na standardni način.

UJEDINJENO KRALJEVSTVO I REPUBLIKA IRSKA

<u>Ujedinjeno Kraljevstvo</u>

- duga kolonijalna prošlost
- 27 lokaliteta na UNESCO-voj listi
- Engleska
- London
- Stonehenge
- Liverpool
- Canterbury
- Wales
- "zemlja prirode i legendi"- Škotska
- Loch Ness
- Edinburgh
- Sjeverna Irska
- Divova cesta

Republika Irska

- 5/6 irskog otoka
- Dublin
- NP Killarney
- Newgrange
- Skellig Michael

DANSKA, NORVEŠKA I ISLAND

Obrazovna postignuća

- objasniti geografsko-turistička obilježja Danske
- izdvojiti i imenovati najposjećenije danske turističke destinacije
- objasniti geografsko-turistička obilježja Norveške
- izdvojiti i imenovati glavna norveška odredišta
- objasniti geografsko-turistička obilježja Islanda
- izdvojiti i imenovati najvažnija turistička mjesta na Islandu
- pokazati na geografskoj karti glavne destinacije Danske, Norveške i Islanda

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti prethodno naučeno gradivo. Učenici na zidnoj karti pokazuju Dansku, Norvešku i Island. Moguća uvodna pitanja: Kakva bi mogla biti turistička ponuda Danske, Norveške i Islanda? Što učenici znaju o djelima H.C.Andersena? Što su fjordovi? Zašto Island zovemo "otokom vatre i leda"?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju Jylland i glavne danske otoke. Navedeni poluotok i otoke crtaju u svoje bilježnice kao slijepu kartu. Istaknuti važnija geografska obilježja Danske. Kako su ledenjaci utjecali na reljef Danske? Kakvu važnost ima most Øresund za Dansku i Švedsku?
- Istaknuti glavne turističke zanimljivosti Kopenhagena, Helsingøra, Roskildea, Odensea i Legolanda. Što učenici znaju o Andersenovim bajkama, Hamletu, vikinzima...? Navedena odredišta učenici bilježe u svoje slijepe karte.
- Pojedini učenici na zidnoj karti pokazuju Norvešku i njoj susjedne države. Kakva je razvedenost
  norveške obale? Koje je glavno obilježje te obale? Zašto ima toliko mnogo fjordova? Kako Golfska
  struja utječe na klimu Norveške? Učenici u svojim atlasima nalaze značajnije fjordove, pokazuju ih
  na zidnoj karti i bilježe u svoje slijepe karte.
- Izdvojiti i opisati turističke zanimljivosti Osla, Bergena, Lillehamera, Lofotta i Nordkappa. Navedena odredišta bilježe u svoje slijepe karte. Po čemu su djela G. Vigelanda neobična (fotografija na 188. str. udžbenika)? Po kojim je sportovima Norveška poznata u svijetu? S učenicima analizirati na karti je li baš Nordkapp najsjevernija točka Europe?
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Island. Pročitati i s učenicima analizirati zanimljivost na 190. str. udžbenika. Tko su bili prvi stanovnici tog udaljenog otoka? Kakva je tektonika Islanda? Koji nadimak nosi ta država? Zašto?
- Izdvojiti turističke atrakcije Reykjavika, NP Thingvellir, Geysira i vodopada Gullfossa.

Zaključni dio sata

• Koristeći fotografije i karte iz udžbenika ponoviti najvažnije turističke atrakcije Danske, Norveške i Islanda.

Domaća zadaća

• Napisati kraći esej o jednoj od navedenih turističkih zanimljivosti.

Prijedlog

- Pogledati dokumentarni film o Danskoj, Norveškoj ili Islandu.
- Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

DANSKA, NORVEŠKA I ISLAND

<u>Danska</u>

- prosječno visoka 31 m
- poluotok Jylland i 443 otoka most-tunel Øresund
- Kopenhagen
- Helsingør
- Odense
- Legoland

<u>Norveška</u>

- središte posljednje oledbestrma i razvedena obala
- utjecaj Golfske struje
- Sognefjord
- Oslo
- Lofoti
- Nordkapp

<u>Island</u>

- "otok vatre i leda"
- Vikinzi
- Reykjavik
- Geysir

FINSKA I ŠVEDSKA

Obrazovna postignuća

- odrediti geografski smještaj i geografski položaj Finske i Švedske
- objasniti geografsko-turistička obilježja Finske
- izdvojiti i imenovati glavne turističke znamenitosti Finske
- objasniti geografsko-turistička obilježja Švedske
- izdvojiti i imenovati glavne švedske destinacije
- pokazati na geografskoj karti najposjećenija odredišta Finske i Švedske

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

 metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, izravna grafička, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Finsku i Švedsku. Moguća uvodna pitanja: Kakva je klima tih država? Kakav biljni pokrov tamo prevladava? Gdje je domovina Djeda Mraza? Što je to ponoćno sunce? Što je bila Hanza? Tko je bio Nobel?

Glavni dio sata-obrada

- Učenici na zidnoj karti pokazuju Finsku i njoj susjedne države. U svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Finske. Koji je sinonim za tu državu? U svojim atlasima nalaze nekoliko većih jezera. Kako su nastala ta jezera? Objasniti ostala geografska i turistička obilježja te države.
- Izdvojiti i opisati glavne zanimljivosti finskih jezera, Helsinkija, Tamperea, Turkua i Laponije. Pročitati i s učenicima analizirati zanimljivost na 192. str. udžbenika. Što je Laponija? Kakva je prirodna osnova Laponije? Što se događa s tradicijom Laponaca? Učenici navedena odredišta bilježe u svoje slijepe karte.
- Na zidnoj karti učenici pokazuju Švedsku i njoj susjedne države. U svoje bilježnice ucrtavaju slijepu kartu Švedske.
- Izdvojiti najvažnija geografska i turistička obilježja Švedske. Učenici u svojim bilježnicama označavaju tri geografske regije Švedske. Kakva je gustoća naseljenosti te države? Kakav je gospodarski status Švedske? Kako to utječe na njezinu turističku ponudu?
- Izdvojiti najvažnije turističke destinacije Švedske: Stockholm, Uppsalu, važnija skijaška središta, Göteborg, Malmö i otok Gotland. Navedena odredišta učenici bilježe u svoje slijepe karte. Objasniti turističke zanimljivosti tih destinacija.
- Pročitati i s učenicima analizirati zanimljivost na 196. str. udžbenika. U čemu je velika važnost tog groblja?

Zaključni dio sata

• Koristeći fotografije iz udžbenika i problemska pitanja ponoviti glavne turističke zanimljivosti Finske i Švedske.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na odabrana pitanja iz udžbenika.

Priiedlog

• Nastavni sat održati uz PowerPoint prezentaciju.

FINSKA I ŠVEDSKA

<u>Finska</u>

- "zemlja tisuću jezera"
- 1/3 države je u polarnom pojasu
- ponoćno sunce
- Helsinki
- Turku
- Alandski otoci
- Tampere
- Laponija

<u>Švedska</u>

- BDP od 46 000 \$
- najmoćnija u 17. st.
- Stockholm
- Uppsala
- skijaška središta
- Göteborg
- Gotland
- Malmö

RUSKA FEDERACIJA

Obrazovna postignuća

- objasniti geografska obilježja Rusije
- opisati turistička obilježja Rusije
- izdvojiti i imenovati glavne ruske turističke destinacije i njihove zanimljivosti
- pokazati na karti glavne geografske regije i najposjećenije destinacije Rusije

Osnovni oblici rada

frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, izravna grafička

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta, Azije i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; O. Variola, Novosibirsk ili put prema pomrčini Sunca, Geografski horizont 1/2009, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, 2009.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti pokazuju Rusiju, njoj susjedne države i mora koja je okružuju. Moguća uvodna pitanja: Koji su simboli Rusije? Po čemu je ta država danas poznata u svijetu? Tko je bio V. I. Lenjin? Zašto su Kavkaz i Kamčatka tektonski nestabilni? Kako je nastalo Bajkalsko jezero?

Glavni dio sata-obrada

- Objasniti pet prirodno-geografskih regija Rusije. Uz nastavnikovu pomoć učenici ih pokazuju na zidnoj karti. Zašto je Kamčatka tektonski nestabilna zona? Koje klime prevladavaju u Rusiji? Zašto nema tropske klime?
- Objasniti etničku strukturu stanovništva Rusije. Tko su Čečeni?
- Izdvojiti osnovna turistička obilježja Rusije, s naglaskom na stalan porast stranih turističkih dolazaka i prihoda. Koristeći popis na 222. i 223. str. udžbenika s učenicima analizirati ruska mjesta na UNESCO-voj listi.
- Učenici u svojim bilježnicama crtaju slijepe karte Rusije. Objasniti glavne turističke znamenitosti Moskve i St. Peterburga. Učenici na zidnoj karti pokazuju Volge i važnije gradove na njezinim obalama. Pronaći kanale kojima je ta rijeka spojena s Finskim zaljevom, Bijelim i Azovskim morem. Navedene gradove i Volgu učenici bilježe u svoje slijepe karte.
- Koji je dio Rusije klimatski pogodan za kupanje? Učenici na zidnoj karti pokazuju rusku crnomorsku obalu sa Sočijem. Istaknuti turističke osobitosti Komske prašume i Soloveckih otoka, koje učenici bilježe u svoje karte.
- Učenici na zidnoj karti pokazuju Transsibirsku prugu. Koje gradove ona povezuje? Kako je nastalo Bajkalsko jezero? Istaknuti prirodne neobičnosti tog jezera. Navedene destinacije učenici bilježe u svoje karte.
- Kakva je tektonika Kamčatke? Koji su poznatiji kamčatski vulkani? Zašto to područje najviše obilaze američki i japanski turisti?

Zaključni dio sata

• Koristeći fotografije iz udžbenika i zidnu kartu ponoviti najvažnije činjenice o ruskom turizmu.

Domaća zadaća

• Napisati esej o jednom ruskom mjestu s UNESCO-ve liste.

Priiedlog

- Učenici mogu u toku sata održati prije dobivene referate o pojedinim ruskim mjestima s UNESCOve liste.
- Nastavni sat održati koristeći PowerPoint prezentaciju.

RUSKA FEDERACIJA

- pet prirodno-geografskih regija
- prevladavaju snježno-šumske klime
- stalan porast posjetitelja (2006.: 20 milijuna stranih turističkih dolazaka)
- Moskva
- Sankt Peterburg
- krstarenja Volgom
- crnomorsko primorje: Soči
- Solovecki otoci
- Transsibirska željeznica (Bajkalsko jezero)
- Kamčatka

OSTALE DRŽAVE BIVŠEG SSSR-A

Obrazovna postignuća

- odrediti i imenovati države bivšeg SSSR-a
- objasniti geografsko-turistička obilježja Ukrajine
- izdvojiti i imenovati najznačajnija ukrajinska turistička odredišta
- objasniti geografsko-turistička obilježja Moldavije i Bjelorusije
- izdvojiti i imenovati najznačajnije destinacije Moldavije i Bjelorusije
- objasniti geografsko-turistička obilježja baltičkih republika
- izdvojiti i imenovati najznačajnije destinacije baltičkih republika
- objasniti geografska i turistička obilježja Kavkaza
- izdvojiti i imenovati najpoznatija turistička odredišta država Kavkaza
- objasniti geografsko-turistička obilježja država središnje Azije
- izdvojiti i imenovati najvažnija turistička odredišta središnje Azije
- pokazati na geografskoj karti glavne destinacije država bivšeg SSSR-a

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni, skupni

Osnovne nastavne metode

 metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu, pisanih radova

Nastavna sredstva i pomagala

• udžbenik; časopis Meridijani; zidne karte svijeta, Azije i Europe; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Zagreb, Educa, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.; radni listići

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

- Ponoviti gradivo prethodnog sata. Učenici na zidnoj karti svijeta pokazuju ostalih 14 država bivšeg SSSR-a. Moguća uvodna pitanja: Kada se i zašto raspao SSSR? Zašto su te države uglavnom slabije turistički posjećene? Koje su države bivšeg SSSR-a danas članice EU?
- Učenike podijeliti u pet skupina, zbog rada s programiranim materijalom. Programirani materijal napraviti prema podacima iz udžbenika.

Glavni dio sata-obrada

• Učenici rade u sljedećim skupinama: 1. Ukrajina, 2. Moldavija i Bjelorusija, 3. Baltičke republike, 4. Kavkaz, 5. Središnja Azija. Tijekom sata obilaziti učenike i davati im dodatna pojašnjenja.

Zaključni dio sata

• Predstavnici svake skupine objašnjavaju geografska i turistička obilježja dobivenih država. Pri objašnjavanju obavezno koristiti zidnu kartu.

Domaća zadaća

• Odgovoriti na zadana pitanja iz udžbenika

Prijedlog

• Nastavni sat održati na standardni način, ili uz korištenje PowerPoint prezentacije.

OSTALE DRŽAVE BIVŠEG SSSR-a

<u>Ukrajina</u>

- polutok Krim
- Kijev
- Karpati
- 2006.: 19 milijuna stranih turističkih dolazaka

<u>Moldavija</u>

- Kišinev

<u>Bjelorusija</u>

- Bjalovješka prašuma

baltičke republike

- baltička obala
- glavni gradovi

Kavkaz

- raznovrsnost klima
- etnička složenost
- prometna nedostupnost
- obale u podnožju Kavkaza

središnja Azija

- pet samostalnih država
- gradovi Samarkand, Buhara i Hiva
- nesređena politička situacija i loša infrastruktura

PRIMJERI OSTALIH TIPOVA NASTAVNIH SATI

31. NASTAVNA JEDINICA

PONAVLJANJE 1. POLUGODIŠTA

Osnovni zadaci i ciljevi sata

- ponoviti turistička obilježja država obje Amerike, Australije i Azije
- kroz igru i zabavu razvijati želju za učenjem
- poticati učenike na samostalni rad
- pokazati na geografskoj karti najznačajnije destinacije obje Amerike, Australije i Azije

Osnovni oblici rada

• frontalni, samostalni

Osnovne nastavne metode

• metoda razgovora, usmenog izlaganja, neizravna grafička, demonstracije, rada na tekstu

Nastavna sredstva i pomagala

 udžbenik; časopis Meridijani; zidna karta svijeta; školski atlas; K. Natek, M. Natek, Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.; I. Nejašmić, Osnove opće geografije, Educa, Zagreb, 1998.; A. Cvitanović, Geografski rječnik, Hrvatsko geografsko društvo-Zadar, Zadar, 2002.

ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA

Uvod

• S učenicima porazgovarati o školskim praznicima. Vidjeti gdje su i kako učenici proveli praznike. Najaviti sat ponavljanja i objasniti način na koji ćemo ga ostvariti.

Glavni dio sata-ponavljanje

- S učenicima igramo igru dopunjavanja. Pojedini učenici navode turističke destinacije, a ostali učenici dopunjavaju turističke zanimljivosti destinacija i države destinacija. Prvi učenik primjerice kaže Uluru, drugi to odredište pokaže na karti, treći kaže njegove osobitosti... Nastavnik potpitanjima može poticati nastavak rada. Na ovaj način možemo ponoviti desetak destinacija.
- S učenicima igramo igru asocijacija. Zadamo određen pojam, a učenici ga povezuju s jednim ili više turističkih odredišta. Pojam možemo zapisati na ploču, a učenici dodaju riječi koje ih asociraju na taj pojam. Primjerice zadamo pojam Maye, a učenici bilježe riječi Yucatan, Meksiko, Cancun, Španjolci, tropska klima... Drugi pojam može biti Florida, a učenici dodaju riječi SAD, Cape Canaveral, Everglades, Miami... Na taj način možemo ponoviti desetak turističkih odredišta. Primjeri ostalih asocijacija: kiwi-Novi Zeland-ptica neletačica-Maori...; Ainu-Hokkaido-prastanovnici-Sapporo...; Benares-Varanasi-sveti grad-hinduizam...; Meka-Muhamed-hidžra-Ćaba-islam-Saudijska Arabija....; Perzepolis-Iran-Aleksandar Veliki-Teheran....
- U preostalom dijelu sata učenicima postavljamo problemska pitanja vezana uz destinacije koje nismo u ponavljanju spomenuli. Pitanja možemo ranije pripremiti koristeći se onima iz udžbenika.

Zaključni dio sata

• Pohvaliti marljivost i zainteresiranost učenika. Najaktivnije učenike svakako ocijeniti. Ukratko najaviti što ćemo obrađivati u 2. polugodištu.

Domaća zadaća

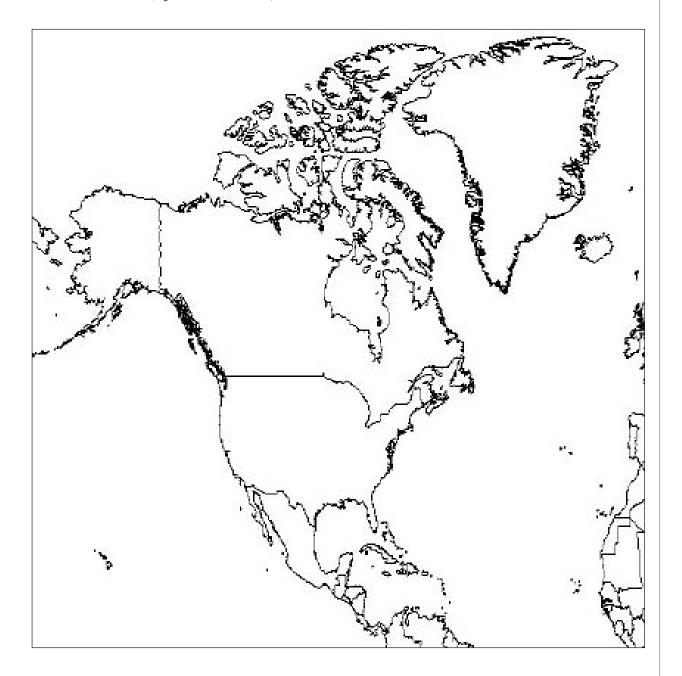
• Učenicima zadati još nekoliko pojmova vezanih uz prvo polugodište, kao u igri asocijacija.

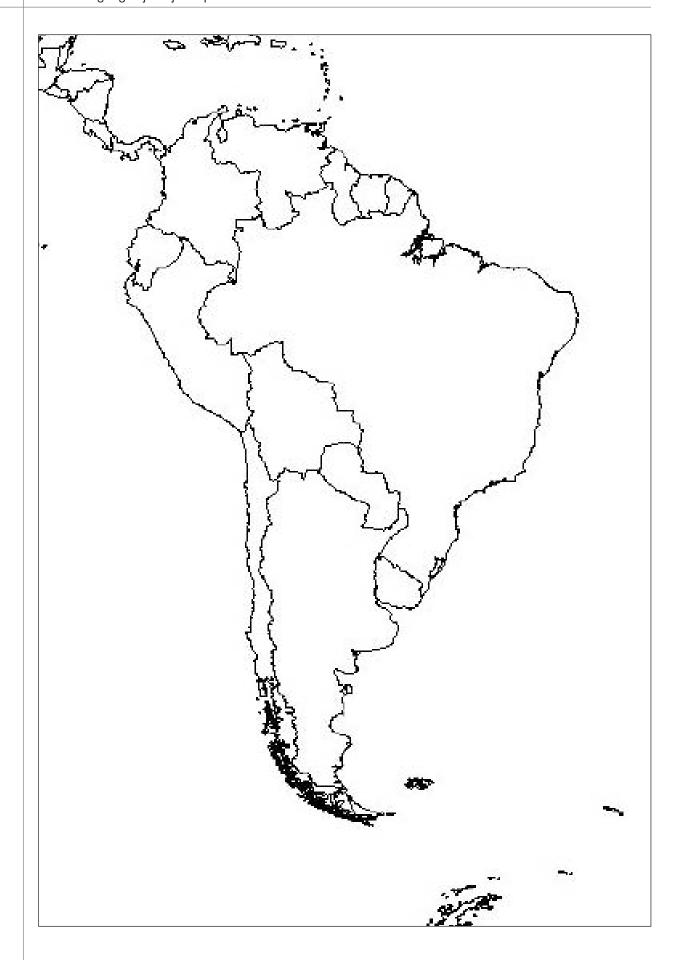
Prijedlog

• Ponavljanje je moguće održati uz PowerPoint prezentaciju. Neimenovane slajdove možemo iskoristiti za ponavljanje destinacija obiju Amerika, Australije i Azije.

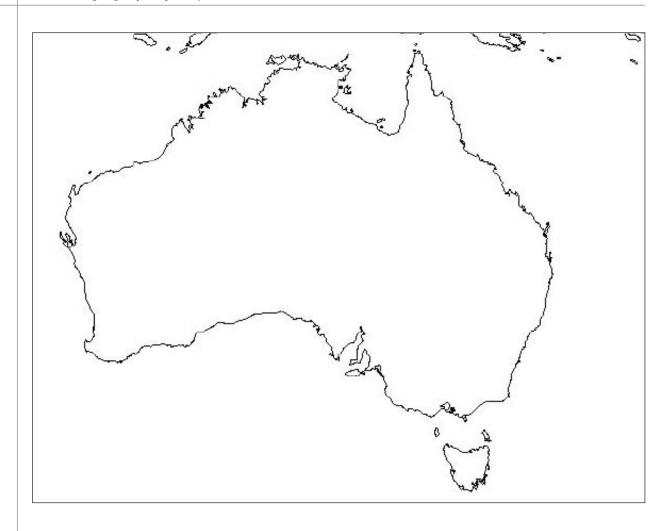
PISMENE PROVJERE ZNANJA

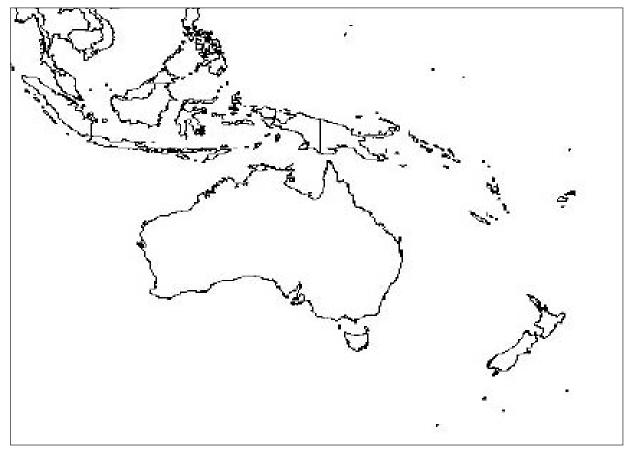
• Za pismene provjere kartografskog znanja možemo iskoristiti sljedeće slijepe karte svijeta i pojedinih kontinenata (dijelova kontinenata):

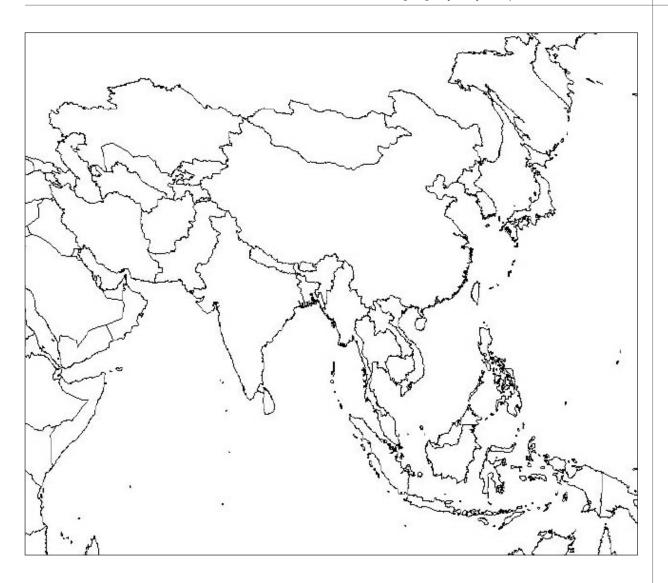

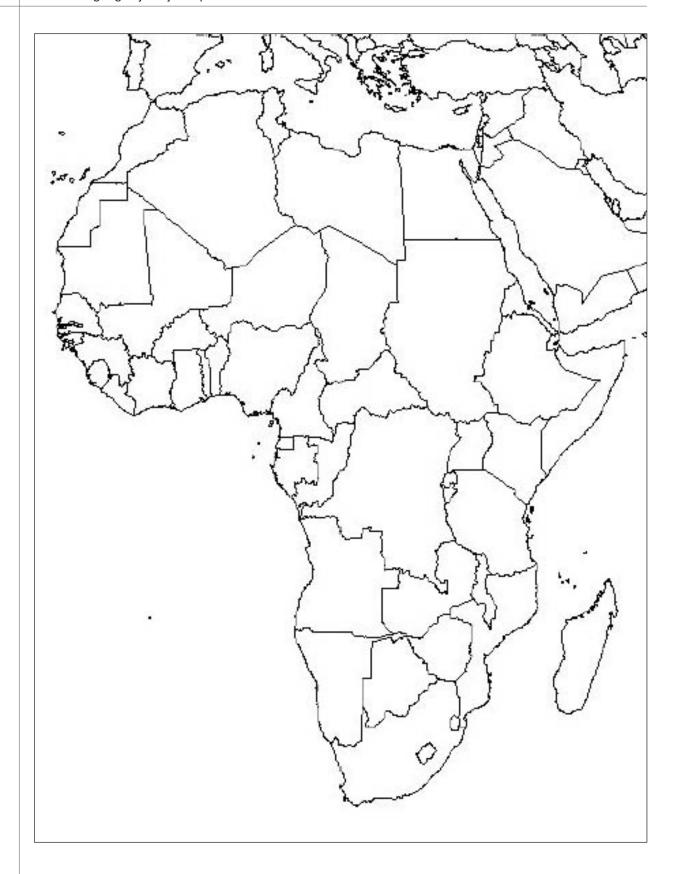

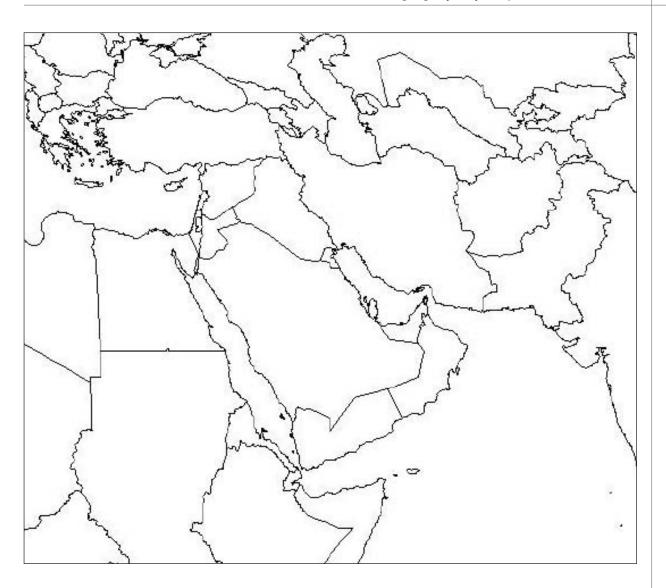

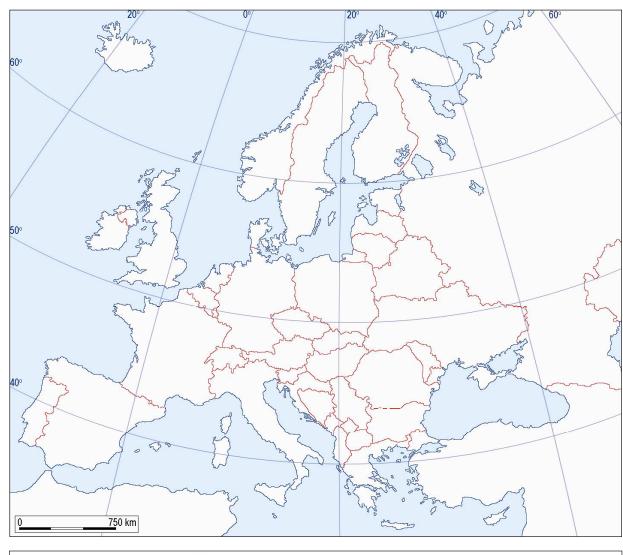

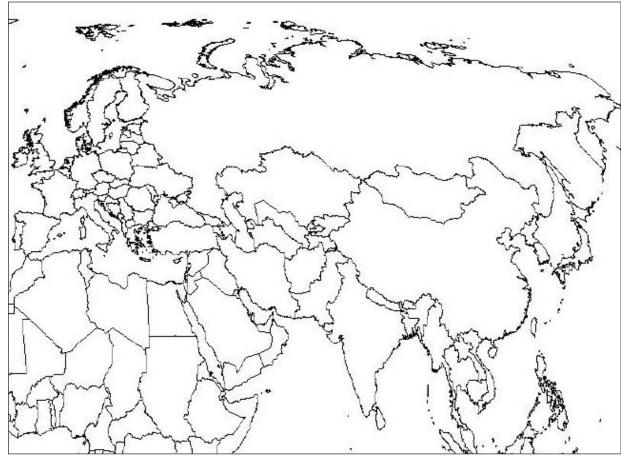

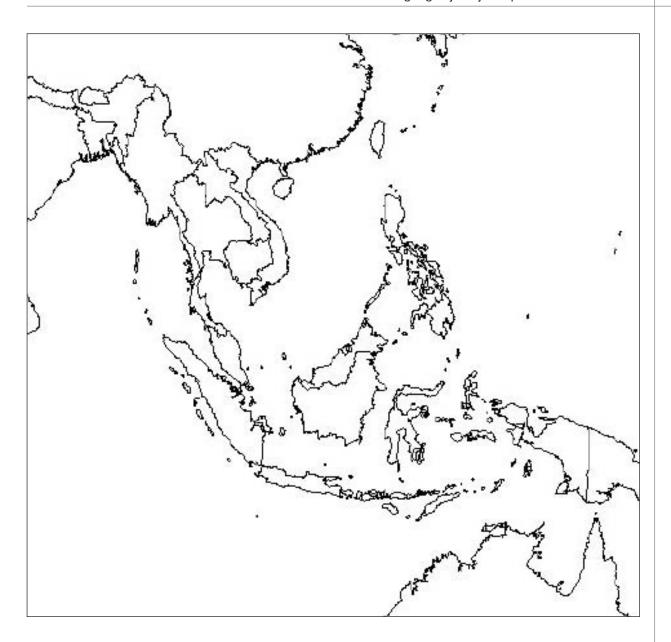

KAZALO

RIJEČ AUTORA	5
PROGRAM MINISTARSTVA ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA ZA NASTAVU	
GEOGRAFIJE U TURISTIČKIM ŠKOLAMA	
PRIJEDLOG IZVEDBENOG NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA	10
PRIMJERI RAZRADE NASTAVNIH JEDINICA	
1. nastavna jedinica: Uvodni sat	
2. nastavna jedinica: Turističke značajke Sjedinjenih Američkih Država	
3. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Turizam američkog istoka i unutrašnjosti	
4. nastavna jedinica: Turizam američkog zapada	
5. nastavna jedinica: Kanada	
7. nastavna jedinica: Turizam Meksika	
8. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Antili i Bahami	
9. nastavna jedinica: Turizam Južne Amerike i Argentine	
10. nastavna jedinica: Brazil	
13. nastavna jedinica: Turističke značajke Australije	
14. nastavna jedinica: Turističke znamenitosti Australije	
15. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Novi Zeland i Oceanija	
18. nastavna jedinica: Japan	
19. nastavna jedinica: Kina	
20. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Turizam jugoistočne Azije i Tajlanda	
21. nastavna jedinica: Malezija, Singapur i Indonezija	
24. nastavna jedinica: Turizam južne Azije	
25. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Turizam jugozapadne Azije i Izraela	
26. nastavna jedinica: Saudijska Arabija, Jordan, Irak i Iran	
27. nastavna jedinica: Turska	
32. nastavna jedinica: Turizam afričkog Mediterana	
33. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Safari turizam i Sejšeli	
36. nastavna jedinica: Portugal	
37. nastavna jedinica: Španjolska	
40. nastavna jedinica: Mediteranska i atlantska obala Francuske	
41. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Unutrašnjost Francuske	
44. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Italija	
45. nastavna jedinica: Grčka	
46. nastavna jedinica: Bugarska i Rumunjska	
49. nastavna jedinica: Alpski turizam	
50. nastavna jedinica: Mađarska i Slovačka	
51. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Češka i Poljska	
54. nastavna jedinica: Njemačka	
55. nastavna jedinica: Belgija i Nizozemska	
56. nastavna jedinica (PowerPoint prezentacija): Ujedinjeno Kraljevstvo i Republika Irska	
59. nastavna jedinica: Danska, Norveška i Island	
60. nastavna jedinica: Finska i Švedska	
64. nastavna jedinica: Ruska Federacija	
65. nastavna jedinica: Ostale države bivšeg SSSR-a	88
PRIMJERI OSTALIH TIPOVA NASTAVNIH SATI	90
31. nastavna jedinica: Ponavljanje 1. polugodišta	90
Dismana proviera znanje	01

